

„Vienybė Lietuvių“
Išleista kas trečiadienį
Brooklyn, N. Y.
Prenumerata metams;
Suvienytose Valstijose ir
Kanadoje \$2.00.
Europoje ir kitur \$2.50.
Prenumerata mokama iš vir-
šaus. Prenumeratos metas
skaitosi nuo laiko užrašymo,
ne nuo Naujo Mėto.
Apgarsinimų prekių klaus
kite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS,
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

WIENYBĖ LIETUVŲNIKŲ

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybė Lietuvių“
Published every Wednesday
Brooklyn, New York.
Yearly subscription rates:
In the United States and
Canada \$2.00
To Foreign Countries \$2.50
Advertising rates on applica-
tion.
Address all communications
to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 29.

Brooklyn New York, Branch—Plymouth, Pa. d. 20 Liepos (July) 1910 m.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST-OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXV

Aple Lietuvos studentų ankėtą ir apie „Aušrinę“.

Pirm dvejoto mėnesių, šio laikraščio No. 16-me (20 ba-
londžio) tilpo atsiliėpimas „In
lietuvių moksleivių užsienio-
se“, kuriame mūsų skaitytojai
šiek-tiek susipažino su lietu-
vių studentų ankėtos užmany-
mu. Ten pat buvo trumpai
minėta ir apie liet. moksleivi-
jos organą „Aušrinę“.

Keletas iš cionykščių mok-
sleivių, atsuntusių man, pa-
gal užkvietimo, savo adresu,
klausinėjo daugiau žinių apie
ankėtą ir „Aušrinę“. Raši-
nėti kiekvienam asmeniškai
laiko stoka, o gal ir laišku
įspudis nebutų taip žymus,
kaip perskaičius laikraščio
straipsnį: todėl štie klausimai
bus aiškinami čionai bendrai
dėl visų.

Pastarame laike man teko
gauti nuo draugų studentų
Dorpatiečių daugiau plates-
nių žinių apie pakeltus klau-
simus; todėl manding bus čia
neprošalį apšvi-tesnei visuo-
menei, ypač mūsų moksleivi-
jai, su jaisiais susipažinus šiek
tiek plateliau. Aiškindamas
minėtus dalykus, naudosis
daugiausiai nurodymais „Lie-
tuvų Dorpat Studentų Drau-
gijos“ sekretoriaus, draugo J.
B-lio, kuriam esu dėkingas už
inteiktas man žinutes.

Imkime pirmą klausimą apie
ankėtą.

Ideja padaryti lietuvių stu-
dentų ankėtą gimė „Liet. Dor-
pato Stud. Dr-jos“ narių ome-
nyse, dar antroje 1909 mokslo
metų pusėje (žiur. „Aušrinės“
N 2 „L. D. S. D.-ja antrame
1909 m. semestre“—valdybos
apyskaita). Dorpatiečių tapo
nutarta padaryti toji ankėta.
Tam tikslui išrinktoji iš jųjų
tarpo komisija parengė anke-
tos projektą ir tariasi su „Lie-
tuvų Mokslo Draugija“. Pa-
staroji priėmė tą projektą, ir
šito dalyko atlikimui paskyrė
iš savo Valdybos komisiją.
Dabar tik išpuola apsvarstyti
šis klausimas spaudoje, kad
supažindintus plačiąją visuo-
menę, ypač besimokinančią
augštesnėse mokyklose mūsų
jaunuomenę su užmanytu da-
lyku, paskui atspauzdinti an-
kėtos projektas, kuris jau yra
parengtas ir gerokai sutvarkytas,
ir iš-uždinti visiems liet.
studentams, padavusiems savo
adresus. Pirmiau buvo ma-
nyta, kad lyg ateinančio „Liet.
Mokslo Draugijos“ susirinki-
mo, kuris atsiliks šią vasarą,
ankėtos lapai jau bus sutai-
syti, ir ankėtos rezultatai su-

tvarkyti, bet įvairių prie-za-
čių dėlei ankėta tegalės įvykti
rudeniop, mokslo metams vėl
prasidėjus.

Kok-ai gi lietuvių studentų
ankėtos tikslas? gal paklaus
skaitytojas. Kaip ir kiekvienos
ankėtos, tikslas yra labai svar-
bus, ir rezultatai galėtų išeiti
labai pageidaujami, jei tik
mūsų studentija rimtai žiūrė-
tų į ankėtos klausimus. Ankėtos
tikslas yra visapusiškai, su
skaitlinių pagalba, parodyti
tikra lietuvių studentų išvaiz-
da, taip tariant mūsų „tautos
vilties“ fizionomiją—išurti jų
gerosios ir blogosios pusės,
jųjų palinkimai, siekiniai ir
gyvenimo prasmė. Apart to
ankėtos rezultatai galės su-
dinti, sužadinti besimokinan-
čiąją augštesnėse mokslinėse
lietuvių jaunuomenę, paak-
stinti ją prie darbštumo, prie
kiltesnių kultūrinių dalykų.

Ankėta išaiškis mūsų stude-
ntijos sielos ir kuno stovinį, pa-
ragis ją labiau interusuoties
gyvenimo apsioreikimais, rim-
čiau į anuos žiūrėti, vengti ne-
geistinių blogųjų savo gyveni-
mo pusių ir stengties pakilti
augščiau dvasiškai ir fiziškai.
Ir jei tik visa lietuviškoji stu-
dentija dalyvaus rengiamoje
ankėtoje ir rimtai atsakys vi-
sus patalpintus joje klausim-
us, bus galima laukti iš josios
malonių pasekmių, jei ne
dabar tuojaus, tai bent arti-
moje ateityje. Jos rezultatai
duos mūsų tautiškai-kultūri-
škajam klausimui žymią dalį
geros ir tikros medžiagos; mūsų
publicistai padarys iš josios
praktiškus išvedimus.

Dabar susipažinkime truputį
su ankėtos turiniu. An-
kėta turi savyje 52 klausimų,
išdalintu į septynis skyrius.

I. Ižengiamieji klausimai—
bendrieji (paėjimo vieta, am-
žius, lytis, luominė kiltis, mok-
slų šaka ir t. t.)... 1-10.

II Medžiagiškaisi studentų
stovis (tėvų užsiėmimas, šei-
mynos narių skaičius, mokslui
išlaidos ir jųjų šaltinis ir t. t.)...
11-18.

III Išsilavinimas (vidurinio
mokslo budas, studentavimas
—jo laikas ir tikslas, pažiūrų
išplėtojimas, skaitymas ir t. t.)...
19-25.

IV Politiskieji persitikrini-
mai (partijon prigulėjimas,
sąlygos, padariusios intekmę į
politiskas pažiūras, dalyvavi-
mas polit. judėjime ir t. t.)...
26-33.

V. Tautinės pažiūros (tėvy-
nei priedermės, dalyvavimas
tautiškai visuomeniškame ju-
dėjime, prigulėjimas prie

tautinių ratelių bei draugijų,
pažintis su liet. literatūra, dai-
le)... 34-45.

VI. Dora ir sveikata (doros
principai, gerųjų vartojimas,
lytiškieji klausimai, ligos prieš
pastojant augštojon mokyklon
ir pastojus į ją)... 46-51.

VII Gyvenimo devizas...
52.

Pirm klausimų ankėtos pra-
džioje yra padaryta keletas
nurodymų, koku būdu pri-
tikty tie klausimai atsakyti, ir
kur ankėtos lapai su atsakymais
prisiųsti. Ankėta darosi,
žinoma, bevardžiai.

Apie tai, kaip rinkti stu-
dentų adresai, atkartosiu čia
p. J. B-lio žodžius:

„Rinkant studentų adresai
nera tam tikro reikalo dabar
žinoti, kokią kas mokyklą
lanko,— užtenka vardo, pa-
vardės ir teisingo adreso, pa-
gal kurio bus prisiųsti an-
kėtos lapeliai. Geriausia bus
padavus adresai visų draugi-
jų, su nurodymu, kiek anke-
tos egzempliorių turi būti ten
nusiųsta: tokiu būdu mažiau
butų „L. Mokslo Dr-jai“ siun-
tinėjimų, o studentų drau-
gių nariai lengvai galėtų tuos
lapelius pasidalyti tarp savęs.“

Draugas J. B-lis praneša,
kad surinktus studentų lietu-
vių vardus ir adresus jis yra
išsiuntęs „Liet. Mokslo Dr-
jai“, su nurodymu, po kiek
maž-daug ankėtos lapelių eg-
zempliorių turėtų būti išsiunti-
nėta pagal kiekvieno adreso.
Tai yra tik pirmoji serija.
Ankėtos rengėjų komisija pa-
sistiki, jog lyg rudenio daug
dar adresų bus inteikta „L.
M. D.-jai“. Todėl užkviečia-
mi visi lietuvių studentai, ne
tik Amerikos augštųjų moky-
klų, bet ir kitokių šalių,
—pasiskubinti su prisuntimu
savo vardo ir adreso geriau
tiesiog „L. M. Dr-jai“, pagal
šio adreso:

Russia—Lithuania.
Vilnius (Vilno).
Lydos skersgatvis 7 (Lidskij
per. 7).

„Lietuvių Mokslo Draugijai“.
Kaip buvo augščiau minė-
ta, ten, kur yra susitvėrusios
liet. studentų draugijos, ver-
čiau bus prisuntus draugijos
pirmininko vardas ir adresas
su nurodymu, kiek draugijoje
narių, kad visiems užtektinai
ateitų ankėtos lapelių egzemp-
liorių.

Laiko pasiliko jau nebe-
daug: kas dar nespėjo pri-
siųsti savo adresą, tepasiku-
binie tai atlikti liepos ir rug-
pjūčio bėgyje. Mokslo me-
tams vėl prasidėjus ankėtos

lapeliai taps paskleisti liet.
studentų tarp-e.

Manding ir minėti čia ne-
verta, koku būdu kiekvienas
privalytų ankėtos klausimus
atsakyti. Ankėtos lapelių pra-
džioje tilps trumpi nurody-
mai, kaip tai atlikti. Šiuo
žygiu norėčiau tik patėmyti,
kad ankėtos rezultatai prigul-
lės nuo to, kaip bus atsakyti
klausimai kiekviename jos la-
pelio egzemplioryje. Todėl į
ankėtą privalome rimtai žiūrėti,
ir jos klausimus turime
atsakyt sąžiniškai ir teisingai.
Atsakytojų vardą nereikės an-
kėtoje minėti,—ji bus rengia-
ma „bevardžiai“; taigi, sau-
meilė atmetus šalin, nebus rei-
kalo slepti ar mažinti nesma-
gesni arba didinti pagirtesni
dalykai: vis-kas teesie išpil-
dyta teisingoje šviesoje!

Imkime dabar kitą dalyką
—„Aušrinę“.

Sumanymas inkurti lietuvių
moksleivių organas kilo liepo-
jiečių mokinių tarpe (žiur.
„Aušrinės“ N. 1. „Moksleivi-
ja ir visuomenės darbas“. St.
S.) Tarp kitko ten patėmyta:
„Šiaulių gegužinėj intaisomas
moksleivių pasikalbėjimas.
Svarstoma vienas klausimas—
moksleivijos laikraščio leidi-
mas. Ilgai eina ginčai, galų
gale laikraščio ideja buvo pri-
pažinta.

Mažuma tapo dauguma, ir
keliems mėnesiams pralinkus
jau sutraukė beveik visą mūsų
moksleiviją“...

„Maskvos Liet. Stud. Drau-
gijos“ tapo išdirbtas platus
praktikinis sumanymas sulyg
laikraščio įsteigimo, ir „Lie-
tuvos Žinių“ N 39—1909 m. jis
apskelbtas lietuvių visuome-
nei.

Nors ir sunkiose sąlygose
prasidėjo, „Aušrinė“ dabar
kaskart ingija daugiau šalinin-
kų, daugiau užuojaus.—Ir
juo toliau, juo plačiau sklei-
džiasi po plačiąją erdvę „Auš-
rinės“ gaivingi spindulėliai;
juo tolyn, tuo didyn auga lie-
tuvų moksleivijos skaičius,
susisipietusių aplink savo bend-
rąjį organą; juo tolyn, tuo
platyn eina jojo apemis, tuo
zingeidingesniu tampa jojo
turinys.

„Aušrinė“ yra grynai lietu-
vių moksleivių (ne vien tik
studentų, bet ir šiaip mokinių)
organas,—gyvuoja jųjų lėšo-
mis ir raštais. Išleidinėja ją
kolai kas 16 moksleivių kuop-
elių su 260 narių. Su „Lie-
tuvos Žiniomis“ „Aušrinė“
nieko bendro neturi redaga-
vimo dalykuose; ji tik išlei-
džiama, kaip „L. Ž.“ nemo-

kamas priedas. „Aušrinė“
redaguojama pačių mokslei-
vių; dabar iki artimiausiai
lietuvių moksleivių konferen-
cijai, kuri atsiliks šią vasarą,
redakcija yra studentų-mask-
viečių rankose.

Prisidėjusios prie „Aušri-
nės“ knopelės moka kas mėnuo
mažiausia po 10 kapeikų nuo
kiekvieno savo nario.
Įmokestis už-toja laikraščio
prenumeratą. Kiekviena kuopelė
susisėdinėja su redakcija
per savo atstovą ir turi tam
tik savo korespondentą, vieną
arba bent kelis, kurie suteikia
„Aušrinei“ žinias ir šelpia ją
šiai-p-jau raštais. Prie „Auš-
rinės“ gali prisidėti ir atskiri
lietuviai moksleiviai. Norint
prisidėti, reikia pranešti „Auš-
rinės“ vedėjui, maskviečiui-
studentui p. Stasiui Šilingui,
adr. Russia. Moskva.

B. Gruzinskaja, 2je studen-
eškoje obščezitije—mokslo lai-
ke, o vasarą šiaip reikia adre-
suoti:

Russia—Lithuania.
Vilna Semionovskaja 10.
Red. „Liet. Žinių“—
„Aušrinei“.

Situo adresu taipgi reikia
siųsti straipsniai, žinios, pini-
gai ir visa tai, kas skiriama
„Aušrinei“. Jei prie „Auš-
rinės“ malonėtų prisidėti ir
baigusieji jau mokslus, ku-
riems vienok rupi lietuvių
moksleivijos reikalai, su prie-
lankumu būtų priimami į pla-
tųjų „Aušrinės“ rytulį.

Kiekvienas moksleivis, kur-
is jaučia priedermes sulyg
savo tėvynės ir supranta di-
džiulę „Aušrinės“ vertę, pri-
valo rupintis, kad ji būtų ku-
geriausiai užlaikoma, jos turi-
nys kuindomiausias, ir kad
galėtų ji eiti geryn, tobulintis,
skleisties plačiau ir plačiau ir
galų gale žydriai užšviestų, jei
ir ne visai, tai bent didesnėjai
besimokinančios lietuvių jau-
nuomenės daliai.

Amerikos lietuvių mokslei-
vija nera dar netik prisidėjusi
prie bendrojo moksleivių or-
gano, bet, galima tarti, dau-
gelis jųjų mažai ir nežino apie
šį dalyką. Jau laikas ir gan
laikas greičiau šalin mesti in-
diferentizmo ir atšalimo ukano-
s ir sparčiau griebtis prie
darbo.

Tegul visų obalsiu buna
šios mūsų poėtos „Aušrinės“
antgalvyje žėrančios eilės:

„Į darbą, broliai, vyrs į vyrą!
„Sarvuoti mokslu įstabiū!
„Paimsme arklą, knyga, lyrą!
„Ir eisme Lietuvos keliū!
Kaškaitis.

Kam badu mirt, kad galima dirbt?

(Sekuma).

5. Mēs da negirdėjome, ar
mūsų rašytoja Žemaitė jau
miršta badu. Jeigu ištikrujų
taip būtų, kaip gerb. p. Seš-
tokas sako, tai kodėl ji pati
neatsišaukia į visuomenę? Bet
toks dalykas—visai da negir-
dėtas, kad civilizuotame am-
žyje rašytojas būtų numiręs
badu. Kas liaudžiai rašo, kas
duoda savo sielą visuomenei
pamatyti jos laikraščiuose, to
liaudis neapleis. Visuomenė,
—bent lietuvių amerikiečių
visuomenė, visai nera tame
kalta, jei nežino ir nešelpia tų
rašytojų, kurie amerikiečių
lietuvių laikraščiuose savo
plunksnos niekados neparodo.
Tuomi nenorių įžeisti pagar-
laus vardo mūsų garsiosios
raštininkės, p-nios Žemaitės,
bet kalbu aplamai apie visus
kitus rašytojus, atsakydamas
p-ui Seštokui. Nei mokslei-
viai nei rašytojai negali pri-
mesti lietuviams amerikie-
čiams nedėkingumo ar kietu-
mo širdies. Mūsų žmonės ne-
ra tokiais dumblynių stuobriais,
kokiais juos pastato p. Seš-
tokas. Juk pamenam, kaip
šventai, net su religišku entu-
ziazmu lietuviai dėjo aukas
nelaimingam Višteliauckui,
„ant tabako“, vien už tai, kad
tas parašė keletą patriotiškų
eilučių, išvertė „Vitoloraudą“
ir keletu laišku spaudoje la-
bai karšta tėvynės meile prak-
kalbėdavo į lietuvių širdis.
Juk pamenam, kad atsišaukus
vienam kaliniui iš Lietuvos,
jo vadavimui trumpu laiku
suplaukė aukų, jei neklystų,
į \$1500! Juk kasmet lietu-
viai po kelis šimtus dolerių
skirdavo socialdemokratų
partijai, ir dabar skiria
kankiniams. Siemet vien-
nas S. L. A. paskyrė 1.000
rub. Lietuvių Namui Vilniu-
je. Juk aukomis lietuvių
keletui moksleivių padėjo išeiti
į mokslus, išleido pirmutinę
lietuvišką gramatiką, su-
dėjo Rutkaus lapeliams, ir
daugybei visokių tautos rei-
kalų. Lietuviai dėjo aukas,
deda ir dės, kur tik išgirs nuoš-
irdum ir reikalo suspaustu
balsu atsiliepiant. Ir lietu-
viai, viską šelpdami, anaipol
nesididžiuoja, nei giriasi, nei
gi išmėtinėja sušelptiesiams.
Tai net už garbę sau laiko.
Bet jeigu Jasiukaitis—ku-
riuomi dabar mums badoma
akis, kad mēs jį išviję iš savo

tarpo,—jeigu jis nuėjo pas rusus, tai ne amerikiečius bent tame galima kaltinti. Jei Jasiukaitis būtų amerikiečių spaudon atėjęs dirbt,—jei jis būtų dirbęs mums kaip brolis, tautietis, žmogus ir kaip Jasiukaitis, tai šiandien jis būtų amerikiečių mylimas, gerbiamas ir šelpiamas. Pagalios nereikėtų būtų jo nei šelpt. Didelės dvasios žmonių mums reikalinga. Šiandien jis galėjęs būtų ateiti prie bent vieno mūsų laikraščio už redaktorių (juk mums gerų redaktorių labai stoka...). Ko dėl lietuviai nieko nežino apie Jasiukaitį, o kodėl rusams jis davė save žinot? Jeigu Jasiukaitis nuėjo rašyt pas rusus, tai tas da nereikia, kad jis tai padarė iš bado. Didelis dar klavimas: ar jis jau visus lietuvių gyvenimo kelius išbandė ir sau duonos nebesuradė? Greičiau tai bus jo dvasios silpnumas, kad kovos už buvį tarp savųjų pabūgo ir pabėgo dirbt pas svetimus,—lyg kad tenai būtų pyragais nuklota raštų ir kultūros rinkai! Šliupas, Šernas, Basanavičius, Kudirka ir kit. mat gi to akvbruokšto savo broliams nepadarė.

Vargas, jeigu tokius mūsų kulturnešius reiktų aukomis prilaikyti nuo pabėgimo prie svetimų tautos riebesnio stalo...

(Da bus).

V. tis.

Širdus žodis kudakuotojams.

Jau treči metai, kaip amerikiečiai (lietuviai) kudakuotami po lietuviškus laikraščius deda ir nepadeda „Raštininkų Fondo“ kiaušinių. Šį sakinį dėlto taip juokingai pasakiau, kad tų žmonių darbai, kurie tą „Fondą“ tveria, man išrodo nesuprantamais ir dėlto baisiai juokingais.

Pagalvokite, skaitytojai ir rašytojai, tik gerai pagalvokite: Tris metus tvirti ir nieko nebesutverti, tris metus dirbti ir nieko nepadirbti, tris metus kudakuoti ir... kiaušinio nepadėti!... tai daiktas tik turbut tarpe lietuvių galimas. Man išrodo, kad toks darbavimas ir kudakavimas, tai apgaulingas prieš visuomenę pasirodymas. Štai, va, ir mes dar buojamės! Laikraščiuose rašinėjamas, neva su rupesčiu apie šitą—tai tik savų pavardžių skeibimas ir tuščios neužpelnintos garbės įieškojimas. Tas matyti iš darbų, iš laikraščiuose rašymų, o ypač iš paskutinio „Vien. Liet.“ No. 21 straipsnio „Raštininkų Fondo reikalai“.

Yra reikalaujantis pašalpos rašytojai, yra norintys duoti jiems pašalpą žmonės, bet visuomenės veikėjai—Fondo tvėrejai atsistoja tarpe norinčių pašalpos ir norinčių pašelpti, istolo neprileidžia vienų prie kitų!... Tų, ką tik pasakytų žodžių patvirtinimai yra: 1) balsai pačių rašytojų, kurių netruksta lietuviškoje laikraštijoje; 2) paliovimas lavinti talentus ir dirbti bergždžią darbą dėlei duonos kąsnio ar-

ba perėjimas ant svetimų darbuoties (kaip štai p. K. Jasiukaitis, emė svetimose kalbose rašyti).

Pradėjus amerikiečiams skelbti apie „Rašt. Fond.“ tuo jaus pradėjo plaukti iš labdarinių tautiečių, puslėtoms rankoms uždirtų pinigų aukos, kurių per trumpą laiką susirinko gera saujalė. (1908 m. liepos 26 d. buvo rodos per „Tėvynę“ sudėta bene 76 dol. 60 centų). Tik ligšiol nežinia, kieno koserėn tie badaujančiams paskirti centeliai sulindol... Beje, lyg per miglas atsimentu, kad rodos visas „Fondas su pinigais“ buvo pavestas taip garsingai „Tėvynės Myletojų Draugijai“, bet ji tą „Fondą“ atmetė, o pinigus... bene tik bus sau pasilikusi! Tai rodos gražu! Pilnai to fakto tvirtinti negaliu, nes nevisas Amerikos lietuvių laikraščius cenzura leidžia. Bet vis gi būtų malonu sužinoti, kur tie pinigai yra.

Ant šiokių ar ant tokių pamatų paremtas „Raštininkų Fondas“ yra labai reikalingas ir ypač dabartiniame laike turi didžią vertę juo, kad, kaip pasirodė, yra „reikalaujančių pašalpos ir norinčių duoti pašalpą“!

Broliai ir sesers tautiečiai—amerikiečiai, iškeliavę iš tėvynės į laimingesnę šalį, vis neužmiršta savųjų; tai labai pagirtinas daiktas! Selpė kankintinius ir rėmė naujai atibudusią lietuvišką dvasią; iškilus revoliucijai dėjo pinigus pirkimui ginklų; rėmė kovotojus pagal idėją ir (gal per nežinojimą) ant revoliucijinio padėko stovinčius plėšikus; rinko milžiniškas aukas išliuosavimui Paurėno, Rudavičiaus, Zakoniūtės ir tt.; sukravė nemažą sumą išleidimui mirusio rašytojo raštų,—ar gi dabar apie gyvuosius užmirštų?

Tad broliai ir sesers tautiečiai! Ganą kudakuoti, laikas pasidarbuoti! Minia laukia... Tiktai Jūs nebelaukite!

R. Fondo iniciatorius

PERŽVALGA.

** *Grunvaldo sukaktuvės.* Pereitą 15 d. liepos sukako lygiai 500 metų nuo garsingosios kovos po Grunvaldu (Žalgiriu), kada 1410 metuose lietuviai, lenkai ir kitos D. L. K. Vytauto pritelktos tautelės sumušė kryžievių ordoną ir ant visados išgelbėjo Lietuvą ir visą šiaur-vakarinį Rusijos kraštą nuo popežių pustijimo su ugnia ir kardu. Amerikos lietuviai šitas sukaktuves regis visur apvaikščiojo skyrium nuo lenkų. Apvaikščiojo dailiai, kaip žinome, Brooklyne, Bostone ir kituose tai didesniuose tai mažesniuose miesteliuose. Lenkai ir gi apvaikštino. Bet jie didžiausius nuopelnus iš Žalgirio kovos priskaitė lenkam ir karaliui Jagėlai, o ne D. L. K. Vytautui, kuriam išpuolo. Milwaukee's „Kuryer Polsky“ rado vietos patalpinti paveikslą Jagėlos, o Vytauto vieton in dėjo kriaučių apgarsinimui parėdytą frantą!..

** *Naujas „laikraštis“.* Pasirodė 1-mas numeris „Tei-

sybės“, kuri eisianti kas-tris mėnesinėmis brošiurelėmis, leidžiama žinomo socialisto agitatoriaus, p. K. Rutkaus (1417 No. 10-th st., St. Louis, Mo. Kaina metams 25 c.) Nors tai išeis brošiurelėmis, bet vis gi skaitosi laikraštis, ir kaip tokis dabar da nera. Turinys pirmo numerio susideda iš lengvučių aforizmų, kuriuos gali rasti „Appeal to Reason“ ir kituose mažiau-daugiau socialistų pakraipos laikraščiuose.

** *Svarbus patarimas.* „Tėvynės“ 28 nr. nepasirašęs autorius perspėja visus, kurie kviečia savo gimines ar draugus į Ameriką, kad tėmytų į šiuos dalykus: 1) Visiems atvažiuojantiems butinai lieptų įsidėti \$25 pinigais parodymui kaslegarnėje; 2) nei vienas nekviestų saviškių žadėdamas kirmėlaičių ir ligos mikrobu. duoti ar parupinti darbą, nes tokius valdžia gražina, kai poįsuderetus ant kontrakto; 3) važiuojančios į čia merginos pas dėdes, pusbrolius, švogerius ir nevedusius, ar kurių žmona yra Lietuvoje, draugus—privalo turėti adresus moteries, artimiausios gimines ar draugės čia, nes pas vyriškius jų neleidžia; 4) vaikai žemiau 16 metų, palikę Lietuvoje tėvus ir atvyksta čia pas brolius, seseris, dėdes, tetas, pusseseres ir pusbrolius, tankiai buna gražinami,—leidžia tik pas čia esančius tėvus.

Iš Lietuvos.

Vilniaus Rutoje birželio 13-26 parodyta ant scenos veikalėlis „Meisteris ir gizelis“. Nors atlikta nepuikiai, bet publikai patiko—plojo, gėlių bukietį vienai artistei indavė. Po to šokiai iki balta dieni, tai bene ir visai publiką pasotino. Visgi „Rutos“ artistams vertėtų bent roles žmoniškai išmokti, nes iš provincijos atkeliavę tokius lošimus matydami tik juokiasi iš vilniškių.

Adučiškis. Lazdinų sodžiaus vaikas Petras Lapinis (17 metų), bemaudydamas ežere arklius, pats nuskendo.

— Ant Adučiškio žydų kapinių kažinkas atkasė 6 žydų ir 1 žydelkaitės kunus. Žmonės plepa, kad tai cigonų darbas, kuriems, girdi, vogimui reikalingi žmogaus taukai. Už 10 varstų miške atrado apdegingtus žmonių kaulus. Žydai pažadėjo 15 rublių tam, kas išduotų tuos piktadarius. Koks tai J. Ivanovskis pažadėjo išduoti. Bet apsiriko nabagėlis. Vietoj 50 rub. gavo belangę.

Kurmis.

Lunksnėnai, Kalv. pav., Sav. g. Vietinė ukininkė pradėjo daktarauti ir net stebuklus daryti. Gydo visai: žegnodama, užkalbedama, žolių šutindama ir kitaip. Vienas žmogus atvezė vaiką gydyti. Ji davė vaistų ir liepė skubinti važiuoti namo, nes, girdi, patiks jį nelaimė, mat boba matė, kad vežimas nuo saulės perdžiuvęs. Žmogus sėdo į vežimą ir nulėkė namon, bet nu-

važiuavus keletą varstų vežimas emė ir pabirejo. Paskui žmogus visiems pasakojo apie stebuklingą daktarę.

Žinomas Dzukelis.

Pakuonis, Mariamp. p. *Narsus piršlys.* Sekminių trečią dieną Pakuonyj buvo vestuvės. Po šliubui visa veselija, grįždama namo, už kaimo Dobilių palei girią rado Mickaitę su savo broliu imant iš duobės bulves. Išgirdusi atvažiuojant veseliją, mergisčia išlindo iš duobės pažiūrėti, kokia tai veselija. Kada privaziavo arti merginos Mickaitės, tai piršlys, iššokęs iš vežimo puolėsi prie jos draskyt ją. Mergisčia sprudo į duobę, mįjelydama tenai pasislėpti, o jos brolis emė rekti. Piršlys apdauzė brolių su pagaliu, o pats įlindo į duobę ir išgėdino merginą, kuri, menama, pasilikė nešėia. Visa veselija, truputį pavaziavusi, laukė, kol piršlys savo darbą atliks. Ant mergisčios ir jos brolio riksmo buvo subėgę piemenis, bet ir tuos narsus piršlys išlindęs iš duobės išvaikė. Piršlio vardas Povilas Bortkevičius, turi suviršum 50 metų amžiaus, vedęs.

Piršlys jau apskūstas teismui.

Tas-pats.

Kretinga, Telsių pav. Čionai matyt vietiniai kunigai su girtuoklyste suvis mažai tekojo, nes mūsų miestelyje smuklės (traktierai) ir aludės kaip grybai auga. Per girtuoklytę ir apsilėidimą valščiaus gyventojų štai bereikalingai per 6 metus dasideda stoikininkui Chaimui Gocui keli tukstančiai rublių algos. Ir kitur vis magaryčios. Dėl degtinės meilės, ne kitaip, reikia dabar mokėt po 60 kap. nuo dešimtinės „mirsinių“.

Pirmą triketį tarnaudamas mus viršaitis Barzdys išrašydavo į valščiaus raštine ir lietuviškų laikraščių, o dabar jau vien rusiškus. Apie atidarymą naujų mokyklų valščiauje ir miestelyje mūsų valščiaus ponams nei negalvoje, nes dar apie tai nepadaryta nei vieno utarimo.

Vargdienio Sumus.

Jokubavas, Telsių pav. Miestelis mažas: yra filijalinė bažnyčia, miestiečių valdyba, monopolis, aludė, kelios krautuvėlės, Parčevskio dvaras ir apie 20 činšaukinių, kurie senai jau bylinejas su dvarponiu Parčevskiu, idant jiems duotų valdomąją žemę, pilnam išsipirkimui, bet pralošė. Žmonės tamsų, laikraščių neskaito. Mokyklos atidengimu, kuri yra labai reikalinga, ne sirupina. Čia pirma buvo klebonu kun. Butkeviče, kuris dabar iškeltas į Salantų altariją. Žmonės labai tuom džiaugiasi, nes kun. Butkeviče retai kada budavo prieinamas.

Vargdienio Sumus.

Kryklioniai, Panev. pav. Miestelis nedidelis, tik 2 krautuvėlės, bet degtinės užtenka—negalima dejuoti—neskaitant atvirų yra 7 slaptos smuklės.

Čia klebonas nori padaryti parapiją ir reikalauja, kad kiekvienas ukininkas duotų po 2 r. ir po 2 puru grudais.

Žmonės nesutinka, nes ir taip duoda kalėdos po 1 r. ir po 1 purą grudų; žemės gi prie bažnyčios 20 dešimt., o Cerkiesienė senutė apraše dar 26 deš., tai iš viso bus 46 deš. Dvarininkas Karpis duoda malką. Pievos duoda per 20 vežimų šieno. Taigi, rodos, „šių svieto marnasčių“ galėtų klebonui užtekti.

Kryklionių Davatka.

Kamajai, Ežerų pav. Bažnyčia nauja, tik 1903 m. užbaigta, o jau stogas reikia vėl taisyti. Vėl nauji mokesčiai ir tai per nepriežiūrą.

Blaivybės skyrius yra nuo 1908 m., bet degtinę, alų naikiname puikiai, kaip tikriausius savo neprietelius Jankelio traktierius daugumas susirenka gramofono pasiklausyt, pažiopsot. Na, kartais kai-kas ir pinigus iš kišenias pražiopsa.

Silas.

Kvedaina, Kauno g. 31 gegužio turėjome pirmą kartą kaimiečių gegužinę. Žmonių prisirinko gana daug, tik miestelio davatkelės sake, kad Dievas už tai „koronę už trauks“. Gegužynėje visi linksminosi, merginos gražiai padainavo.

Kaz. Rakauskytė.

Šidlava, Ras. pav. *Sventvagystė.* Šidlavos koplyčioje pavogė nuo P. Sv. stovylos karuną ir du liktoriu. Vagis įlindo per langą. Vagystė buvo patėmyta rytą birželio 9 d.

T. N.

Juzintai, Ezer. pav. Juzintiškiai išsiuntė Kauno gubernatoriui prašymą, kad užtvirtintų „Bežemių ir mažų žemių mažturėjų draugiją“.

Sodietis.

Šiaulių gegužinė birželio 6-19 d. Žmonių apšėiai prisirinko, buvo gražūs pasilinksminimai; šokiai, žaislai, dainos pasikalbėjimai. Kairių choras padainavo gražiai, ant galo pasirodė dailiais dainavimais K. Petrauskas, S. Audziejus.

Gaila, kad perbrangus inėjimas (1 rublis) neprileido tau susirinkiman kaimiečių. Tiesa, keletas valstiečių rubliaus nepasigailėję gegužinėj dalyvavo, bet ne labai sotų buvo, kad inteligentai nuo jų šalinosi. Tik vienas senelis žmoniškai su mumis pasikalbėjo.

F. Ch. ir T. Čiuberkis.

Žandarų pulkininko Vonsiackio užmušimas, šitai patitkęs. Du lenkų revoliucionieriai, iš kurių vienas buvo net mirtin jau nuteistas, tik pabėgęs, gyveno Krokavoj. Vonsiackis juodu pakvietė jo slaptais šnipais pastoti, žinoma, už didelę algą. Tuodu sutiko ir gavę 500 rublių kelionei atvažiuo Radoman.

Birželio 2 (15) juodu užėjo pas Vonsiackį su reikalais ir bepasakodami kokius ten sekretus užšovė iš „mauzerio“ jį. Čia, žinoma, ant šuvo subėgo žandariai, o nauji „šnipai“ nenoredami gyvi pasi-duoti užsišovė. Radome ir jo apygardoje po to buvo sumta daugelis šnipų, kurių Vonsiackis buvo apšėiai prisiveisęs.

Tai jau ne pirmas žandarams atsitikimas. Štai Peterburge neseniai parsamdytas

„šnipas“ Petrovas—Voskresenskis kokia tai sprogyla nugalabijo žandarų pulkininką Karpovą, pernai Paryžiuje Rypas ko-tik neužšovė žand. pulkininką fon-Kottengą, Azevas sutaięs keletu augštesniųjų ponų užmušimą. Žodžiu, kaip yra šnipai žandarams reikalingi, taip ir pavojingi.—Kas kokių ginklu kovoja, nuo tokio ir žūta, kaip sako Raštas Sventasis.

(„Liet. Unininkas“).

Andrioniškio, Ukm. pav. bažnyčioje yra taip intaisyta: Pas duris prie piliorio pakabinta poperiaus lentelė, kur surašyta apie 70 numerių įvairių „dušių“ rūšių ir pažymėta, kiek reikia už kokią dušią poteriauti (litanijs, keli poteriai ir t. t.). Tos lentelės apačioje gana augštai, kad akimis nebūtų matyti, yra du lovukai; viename tų lovukų yra mediniai „lyčkai“ su numeriais.

Ateina į bažnyčią žmogus ar žmona, pasiima iš lovuko „lyčką“, pasišūri, koksai jo numeris ir ant lenteles po tuo numeriu suranda, už kokią dušią ir kiek poterių reikia poteriauti. Kaip sukalba, kas ant lenteles prisakyta, tada „lyčką“ į kitą lovuką padeda.

Pasakojo, kad Kauno gubernijoje bažnyčių tokie bur-tai traukiami yra.

Toksai papratimas per tai yra paminėtinas, kad gal buti, jogei siekia giles lietuvių senovės.

Suvalkų gubernijoje, rodos, tokios mados nera.

A. R.

Pedagogiškieji kursai Molodešno seminarijoje prasidėjo 10 birželio. Suvažiuavo mokytojai Kauno ir Vilniaus direkcijų 45 žmonių. Tarp jų yra 8 lietuviai: Augustinavičius, Baleišiai, Barzdaitis, Bagdonas, Busilas, Daugiala, Germanavičius ir Mozuraitis.

Magdėlė.

Kiek žydų Lietuvoje. Pagal vyriausybės žinias 1909 metų pradžioje 9 taip vadimuose Vakarų krašto gubernijose buvo per 3 milijonus žydų, arba 13¼ kiekviename gyventojų šimte. Paminėtina, kad Kauno gubernijoj žydų tirščiausia, nes 16 jų yra kiekviename šimte gyventojų arba iš 6 gyventojų vienas žydas. Visų gyventojų Kauno gubernijoj 1.641.516, o jų tarpe žydų 262.408. Ir Vilniaus gubernijoj žydų yra iš 100 gyventojų beveik 14.

Toksai tirštumas žydų tose gubernijose išsiaiškina tuomi, kad vyriausybė yra čionai suvarius žydus iš visos Rusijos.

(„Liet. Žin.“)

Senovės kapų kalnai. Pompėnų par., Panevėžio ap. tarp Likniškių kaimo, Kryklėnų dvaro, miške yra labai indomios vietos, Pilekalniu ir Perkunija vadinamos.

Vabalninko par., Panevėž. aps., Kliuckių sodžiaus lauke yra pušimis apaugę kalneliai, kurių kliuckiečiai „Milžinų kapais“ vadina. Panevėžio priemiestyje, „Smelyne“ vadinamame, d-rienės O. Chmeliauskiėnės sodne randama daug senobinių daiktų.

Aleksandras Purickis.

Atvažiuo tardytų archivo. Vilniuje vieši dabar Tomsko universiteto studentas, lietuvis, p. Martynas Yčas, atsistatęs čia universiteto valdybos iširtų Vilniaus archivo. Jisai taiso dabar veikalą „Pastoriaus reikšmė evangelikų dvasiškių tarpe“.

Valkininkai. Iš-ivystę pas mus gal labiau kaip kitur Lietuvoje iš-iplatinusi. Vienu žodžiu, važiuoja visi, kas tik gali. Par važiuoja gi kai kurie gana pralobę; paskum skolinėja po šimtine, imdami neapsakomai didelius nuosimčius, o žmonės vargdienėliai ką darys, kada blogai prisieina, skolina ir moka, kiek tik tie pareikalauja.

Tėvynės Mylėtoja.

Užpaliai, Ukm. ap. Niekieno neraginami berniukai, susitarę blaivininkų skyrių įsteigti. Surinko reikalingą skaičių parašų ir prašys patvirtinti.

Ir prie bažnytinio choro vis daugiau atsiranda greitų berniukų. Per atlaidus Sv. Trejybės, net vienais vyriškais balsais pagiedojo mišias. Vis tai reiškia, kad jaunimas pradėjo aplenkti smuklių takus. Lai užželia visiškai tie takai, o pramina Užpalių jaunimas į dorą ir daile.

D.

Traupės, Ukmergės ap. Ukininkas Taliutas pasiuntė savo žmonai, gyvenančiai Traupėse, šimtą rublių iš Amerikos. Kaip tik ji tuos pinigų atsėmė iš pašto, tuojau, vieną naktį pradėjo plėšties pas ją vagis. Ji persigandusi emė šaukties pagalbos. Nors jau vėlus buvo laikas, tačiau miestelėnai atbėgo tan riksmam. Vagis, nieko negavęs, pabėgo, bet jį Taliutienė pažino. Dabar vedamas tardymas.

— Kaip pirma šilta buvo, tai jau net peršilta: net žolė nuo karščio vyto, o dabar taip šalta, kad bulbieniai nušalo ir iš grįčios be kailinių bijai išėiti.

Nuliudęs Broliis.

Viborgo iškilmės. Šiomis dienomis suėjo 200 metų, kaip ru-ų caras Petras Didisai paėmė priklausančią kitąkart švedams Viborgo tvirtovę ir visą Korelijos kraštą. Iš tos priežasties Viborge sutaisyta didelė iškilmė; išleista tam tikras Augščiausiasai raštas, kuriuo priminama Petro užkariavimai.

Peterburge atidengta caro padovanotas miestui paminklas Petru Didžiajam.

Švietimo ministeris atsistatydina. Pasklydo gandas, buk švietimo ministeris Svarcas atsistatydinęs. Jo vieton nurodoma, kaip kan didatas, prof. Bechtieriovas.

Dešiniųjų tarpe ištikrųjų negerai pradėjo eiti. Antai rašėme, atsiskakė toliau buti „tikrųjų rusų“ sąjungoje buvusis jos vadas Dubrovinas; dabar vėl „Rusk. Znamia“ praneša, kad iš sąjungos išėjo V. Dumos at-tovas Timoškinnas. Na—jau, kad šitokie vyrai apleis tą garsiąją sąjungą—tai kas joje beliks?..

Mirties baumės 1909 metų. Vyriausiasai karo teismas surinko žinių, kiek ir kur nuteista mirtimi 1909 metais. Daugiausiai nuteista Odesos karo apygardoje: 138 žmonės; toliau eina Maskvos apygarda: 89, Kaukazo 74, Vilniaus—43, Varšavos—40, Paamurio—26, Omsko—25, Irkucko—23, Peterburgo ir Turkiestano—po 6. Iš viso 1909 m. nuteista mirtin 530 žmonių. („Viltis“).

IŠ LATVIJOS.

Raupų epidemija Rygoje pastaruoju laiku vėl pasirodė.

Atsišaukimus ir socialdemokratų dieną, Rygos policija rado pas kokį tai E. Lielmaną ir J. Ličā, kuriuos tuojau suareštavo ir nugabeno centraliniam kalėjimam.

Paleistuvystės namus nori uždengti: Rusų draugijos moterų apgynimo komitetas, padavė vidaus dalykų ministeriui prašimą, kuriame prašo, kad būtų uždengti visi paleistuvystės namai.

Suėmimas. Ant šiaurės-vakarų geležkelio suimtas mašinistas Berent, kuris slapta gabeno iš uzrubežio brauningus ir patronus. Pas jį rasta suviršum 1000 brauningų. („Rygos Nauj.“)

Iš Londono.

Tarpe Londono lietuvių turėjo vietą atsitikimas, kuris nuskamba lyg kokia viduramžių pasaka, kada žmonės apsi-vedavo iš vieno tikėjimų su kitais, ir paskui besidalindami vaikais net kumščių vainas iš keldavo. Čia tuomtarpu ejo si byla tarpe lietuvių-kataliko ir žydų, kurie sakoma atėmė jo mergaitę, iš žydelkos pačios gimusią.

Pasaka siekia pradžią atgal 23 metus, kada lietuvis, Kaz Minelga Lietuvoje apsidėdė, imdamas už pačią žydelkaitę Marę Friedland, kurios tėvai šiuom laiku gyvena Anglijoje, Londone.

Minelgai susilaukė trejeto vaikų, tų tarpe ir dukterės Kazimieros, dėlei kurios dabar ir visas ergelis iškilo. Siemet kovos mėnesy Minelga išsiuntė savo pačią su visu trejeto vaikų į Londoną, neužilgo ir pats ketindamas atvažiuot. Bet pati atvažiavusi iki Karaliaučiaus Prusuose apsirgo ir pasimirė.

Tą išgirdęs Minelga pasiskubė Karaliaučiuon atsiimt vaikų, bet jų jau neberado. Paskiaus dagirdo, kad vaikai esą Londone pas pačios tėvus, žydus Friedland. Susirašė Minelga su Londone esančiu kun K. Matulaičiu ir su pagal ba teismo, gegužės 27 d., vaikai nuo žydų tapo atimti. Neuzilgo atvažiuo iš Lietuvos ir Minelga, pasiimtų vaikų, kurie tuomtarpu buvo laikomi pas kun. Matulaitį.

Bet štai, prieš pat tą laiką, kada Minelga ruošėsi su vaikais grįžti Lietuvon,—tai buvo birželio 3 d., kunigo tarnaitė, Marė Usinskiūtė, eidama miestan ko pirktų iš-ivedė ir Kazę Minelgiutę (ji turi 15 me-

tų). Vos atėjo jodvi ant žydiškos rinkos ties Cable str., kaip viena žydelka akyliai įsistebejo į Minelgiutę ir pradėjo į žydus kažin—ką greitai šnekėt. Staiga apspito abi merginas minia žydų, o viena žydelka prikibo prie Minelgiutės. Kunigo tarnaitė, jausdama pavojų, sugriebė Minelgiutę už skaros ir norėjo vesties. Tuomtarpu žydas, J. Cohen, 60 metų senis, prišoko prie Usinskiutės, sakdamas: „Tu esi prakeikta kiaušė—katalikė, o ji žydelka. Ko tu kabinies prie jos?“ Paskui pagriebė jai už kaklo ir emė smaugt, o burs žydų ir žydelkų Minelgiutę emė stumt gilyn į govėdą, ir iki pribuvo policija—mergaitė jau buvo dingusi.

Ištrūkusi Usinskiūtė iš žydų, parbėgo namo, ir tuojaus pradėta Minelgiutės jėškot. Visu—pirmu tapo areštuotas žydas Cohen—daugiau ir nebuvo ko areštuot, nes Usinskiūtė tik jį vieną ir tepažinojo, kaip žuvimis pirkliautoją. Teismas kvotė—prakaitavo, bet nieko iš žydų pusės neišgavo.

Lietuviams tarpininkavo teisme, kaipo tulkas, žinomas čia lietuvis, inteligentas K. Pilenas. Cohen'o gi apgynėjai nurodė, kad Usinskiūtė galėjo apsirikti, nes ji daugiau nieko nepažįsta. Pats gi Cohen'as gynėsi nieko nežinaš—negirdėjęs. Negavęs tikrų faktų, kur ir kas Minelgiutę nusivedė, teismas Cohen'ą pripažino nekaltu, o Minelga grįš į Lietuvą parsiveždamas vienu vaiku mažiau. O žydų tauta viena dušia pasidaugino.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

East Cambridge, Mass.

Čia lietuvių gyvena pusėtinai —j kokius 4.000; daugiausiai Vilniaus rėdybos dzukai. Jus gali pažint iš to, kad ar tai krautuvėse ar ant gatvės šneka vien tik lenkiškai, nors su-prantantiem lenkų kalbą darosi šlykštu, girdint, kaip jie grabalioja, lyg aklas eidamas per arimus.

Lietuviškų valgomų daiktų krautuvių yra 11, bet visos silpnai gyvuoja; mat dauguma palaiko žydelį, net ir vietini-kun. J. Krasnickas ima valgius iš žydo.

Laikraščių kaip ir neskaito, nes visus taip vadinamus „be-dieviškus“ laikraščius kun Krasnickas uždraudė skaityti, o kunigų „Draugą“ dalija net už dyką; gerai ir tas,—gal in pras į skaitymą ir paskui užsi-rašys geresnius laikraščius.

Puikiai užsilaiko drabužių krautuvė P. Bartkevičiaus 877 Cambridge str., ir šalip jo —lietuviškas fotografistas. Pa-geidaujama, kad kas uždėtų dar čeverykų krautuvę.

A. Luputis.

New Britain, Conn. (Mūsų kor.)

Šiuom kartu galima su pasididžiavimu pasigirti, kad New Britain'o Lietuvių Ukė-ų Nepri gulmingas Klubas įvykdė savo sumanymą. Liepos 11 d. parėjo nepaprasta žinia, kad miesto skaitykloje (bibliotekoje) yra lietuviškų knygų. Ir teisybė—ant

rytojaus nuejus man pasižiūrė-tų, radau lietuviškų knygų Knygos—visos naudingos, k. v. Lietuvos Istorija, Geografi-ja, Etnologija, Spėka ir Me-džiaga ir kitos. Tik nelabai jų daug yra—viso gal bus apie 20 egzempliorių (Mat knygy-nas noris iširt, ar lietuviai iš-tikro mylės skaityt. Jeigu greit visas išims, tai žinoma tuojaus daugiau partrauks, bile tik pradžia). Todėl new-britaniečiai privalo viens ant-rą raginti, kad miesto knygy-ne reikalautų lietuviškų kny-gų. Ypač vertėtų atkreipt atidžią mūsų gerb. klebonui ir paragint parapijonai, idant ei-tų ir imtų knygas.

Už šio darbo atlikimą, t. y. pasidarbavimą prie knygy-no, ačiu mūsų gerb. tautiečiams: pp. Mateušui Neimonui ir J. Skritulskui, kurie daug esą padirbėję, iki iškaulyje mies-to knygyno užveizdos pritari-mą,—partraukt liet. knygų. Ir jų pasidarbavimas mums pa-siliks ilgai atmintyje. Taipgi Lietuvių Uk. Nepr. Klubas, užmanydamas tai atkreipt atidžią į save daugumos lietuvių, nes ten susispietę yra geresnės mūsiškių spēkos, iš kurių juo tolyn vis geresni užmanymai apsirėškia.

Wilson, Pa. Šis miestukas labai atrodo į kaimą, per-tat ir gyventojų ne daugelis. Bet lietuvišku šeimynų vis gi yra 10 šimtų, o pavienių bus į 40 su viršum.

Darbai biskį sumažėjo; du-dų dirbtuvėje sustojus ant naktų dirbti, daugumas išvazi-nėjo kitur, o keletas vaikštine-ja be darbo.

Draugijų pas mus, tai kaip ir kokiam dideliame mieste. Yra dr-tės šv. Jono Kr., pa-šalpinė draugystė, 116 kuopa SLA., ir 57 kp. TMD. Bet, kas gi iš to, kad nieko nevei-kia? Paveizdan, paimkim kad ir šv. Jona dr-tę, perverskim ju protokolų knygas, ir atrasi-me lygiai Rusijoje, ant pope-rius labai daug ir gražiai pri-rašyta: nutarta Dr. Kudirkos raštams aukoti \$10.00, 500-metinis Žalgirio jubilėjus ap-vaikščioti sykiu su Pittsburgo draugystėmis ir daugiau visai dailių sumanymų. Išrodo, kad Wilsoniečiai gyvuoja ir dirba tautos labui. Bet taj tik save apsigautum, taip ma-nydamas, nes paaukavimas stovi tik ant poperiaus, apvaikš-čiota tik ant poperiaus... Ar gi ne gėda būtų taip daryti:—nutarti ir pakisti nutarimus po šluota?...

Tankiausiai pas mus viskas sujra dėlei kokio vieno „poli-tikieriaus“, kuris visus susi-rinkime užrėkia ir kitus blogu pavyzdžiu užkrečia. Ir čia vienas didelės gerklės galvo-čius nurėkė: „Kam ten reikia tų jubilijų ir tų mokykloms vadovėlių? Mės, girdi, užau-gom be jokių vadovėlių, taip ir mūs vaikai pragyvėns“. Na tokie paskui jau ir daugesnį sau patarėjų randa—taip ir užmuša geresnius sumanymus.

Kitų gi mūsų draugijų vei-kimas lygus; skirtumas tik ta-me, kad jos nei ant poperiaus nėra nieko nuveikę. Tėv. M. D. kuopelė visiškai iškrikusi, už antrą sykį arba

už 1910—tus metus nei pusė neužsimokėjo. Mat tikėjos pirma labai pelnysią.

Birzelio 30 d. iš laidotuvių eidami du lietuviai, buvo per-daug inkausę, todėl sumanė už-ką ten atsilyginti; kaipo gi A. A. pirma išėjęs iš stubos pa-laukė kol išeis P. A. Tam išė-jus griebė jį kult, vos iš šalies vienas perskyrė. P. A. norėjo paduoti A. A. teisman, už ne-kaltai užpuolimą, bet iš šalies patarus abu pasidavė trečiųjų teismui, kuris ir nubaudė A. A. sekančiai: \$3 užsimokėt pa-baudos ant tautiškų reikalų: \$1 moksleiviams, \$1 kanki-niams ir \$1 Lietuvių Mokslo Draugijai Vilniuje. (Turbut Lietuvių Namui? Rd.) Tai sykiu čia ir pasiunčiu \$3.00 „Vien. Liet.“ redakcijon.

Tai taip veikia wilsoniečiai. Gal kada šviesos spindulėliai aplankys ir mus.

J. S. M.

Wilson, Pa. Birzelio 27 d. pasimirė da nesenais lietuvis Juozapas Seškauskas, paeinaš iš Kauno rėdybos, Zarasų pav. Čedasų valsčiaus ir parapijos. Velionis buvo pavyzdingas lie-tuvis, gyveno dar nevedęs, tu-rėjo 34 metus. Antrą sykį metų neišbuvo Amerikoje, per-tai ir į jokiais draugystes ne-prigulejo. Birzelio 30 d. li-kos palaidotas per visus Wil-son'o lietuvius, su bažnytinė-mis apeigomis ant katalikiškų kapinių Clairton, Pa.

Lai buna tad lengva jam zemele.

Girdėtis, kad velionis Ame-rikoje turėjęs daugelį genčių ir Lietuvoje 3 brolius ir vieną seserį. Giminė ar pažįstami norintįs platesnių žinių, tesi-kreipia šiuo antrašu.

J. S. Mazeika,

Box 242 Wilson, Pa.

So. Boston, Mass. Lai-kui bėgant ir žmonių nuomo-nės mainosi. Pirmiaus čionai tarpe bostoniečių kėrojosi di-dziausi neapykanta tarpe vienų su kitais; tiek „ėsdavosi“, kad sarmata buvo ir pamįsly-ti... Bet dabar, paskutiniu laiku susiję visi kruvon ir pa-darė tokį įspūdį, kokio niekas ir nesitikėjo.

Liepas 10 dieną apvaikšči-o-jo 500—metinį kovos ties Žal-giriu jubilijų. Tą sumanymą pirmiausiai pakėlė TMD. 81 kuopa ir šaukėsi prie visų draugysčių. Be to čionai ir lenkai rengia labai triukšmin-gą tokį—pat apvaikščiojimą ant 17 d. liepos; jie ir gi kvie-tė lietuvius, kad prisidėtų. Bet lietuviai, matydami, kad su lenkais neužsimoka bičniuot-is parengė pirmiaus lenkų sa-vo apvaikščiojimą.

Tame apvaikščiojime visos So. Bostono draugystės daly-vo; buvo pasizadėję ir iš ap-linkinių miestelių, kaip va iš Cambridge ir Lynn'o, bet la-bai augštai kėlėsi, tai žemai nupulė (kaip tą suprast? Rd).

Liepos 10 d., 12.30 po pietų prasidėjo paroda gatvėmis, va-dovaujant pirmiausiai So. Bos-tono lietuviškai kapelijai. Diena buvo neapsakomai šilta, bet gi žmonės į tai nepaisė: buvo girdėtis šnekant: „Anais me-tais po Žalgiriu dar šilčiau bu-vo, kada mūsų pratėviai su

kryžiokais kovėsi!“ Taip be-juokaudami traukė lietuviai į Bostoną, į Fannel salę, kur atsi-buvo prakalbos.

Parodoje dalyvavo apie 1000 vyrų, vadovaujant dviem kapelijom muzikantų. Mar-šalka V. Serkus raitas jojo pirmiausiai. Visa paroda trau-kėsi apie pusantros valandos, o ant dviejų prasidėjo prakal-bos.

Prakalbas atidarė pirminin-kas K. Jurgeliunas. Po tam bažnytinis choras po vadovys-tę p. M. Karbauskio padainavo „Lietuva, tėvynė mūsų“ ir lie-tuviškas benas tą patį atkarto-jo. Pirmiausiai kalbėjo W. McNary (anglas). Savo kal-boje labai gražiai išdėstė lie-tuvių istoriją. Kiti kalbėtojai buvo: kun. T. Žilinskas, Dr. F. Matulaitis, kun. Urbanavi-čius (iš Lowell'o), F. Bago-čius ir Dr. I. Stankus. Visi gana gerai kalbėjo.

Padaryta kolekta naudai „Tautiško Namo Vilniuje“ davė \$30.00

Pasitikim, kad nuo parodos liks pinigų dar ir daugiau; visi tie bus pasiūsta Vilniun.

Bernas.

Pittsburg, Pa. South Side kokia tai kompanija darosi leidimui laikraščio. Kompa-nijon priguli ir bus leidėjum—Pukas. Laikraštis busias savaitinis, vardu „Svyturis“.

Pirmiaus dalinsią prie baž-nyčios ir nesigarsinsią į jokus laikraščius. O jeigu tas var-das busias niekai, ir žmonės nenorės užsirašyt, tai kitą duo-sią.

Minėtas Pukas nemoka dar ir kortukes atsakančiai iš-spauzdinti; zingeidu kaip jojo laikraštis išrodys.

Agentas.

Wilkes Barre, Pa. Vieti-nis dienraštis „The Wilkes Barre Record“ net per dvi die-ni aprašė nepaprastą, bet lie-tuvius pažeminančią bylą.

Nuo tulo laiko daugelis vie-tinių gyventojų buvo labai gudriai apvogti. Taip buda-vo randama vagies ineita tie-siog per neužrakintas duris, žmonėms esant, ir tai šis tai tas pavogta. Daugiausiai prapul-davo deimantai ir šiaip kokie brangaminai; na, žinoma, va-gis nespjau-davo ir ant rastų pinigų. Keliose vietose pasi-taikė namuose rasti inėjusią merginą, kuri teiraudavosi ko-kios ten sunkių siuvėjos ir at-siprašiusi, kad apsiriko adresu ir paturbacijo namiškius, grei-tai išeidavo.

Neuzilgo kas ten pasamdė detektivus, kurie emė paskui tą gudrų vagilių sekiot. Jie turėjo jau nuožvalgą, kad ju-mi yra moteriška. Kaipo gi liepos 9 d., subatoj vienas iš detektivų, važiuodamas Geor-getown karu, nutėmijo vieną labai apsirėdžiusią ir su dei-mantais ant pirštų, merginą. Jo oficiališka uoslė tuojau de-tektivui pasakė, kad „tai ji“. Tuojaus areštavo ir nugabeno policijon. Ten mergina iš pra-džių gynėsi, bet paskui pradė-jo verkt ir viską prisipažino. Pasirodė esanti lietuvaitė, Ag-nieška Šlikiūtė, 17 metų mer-gina.

Suimta mergina prisizino apvogusi apie keturioliką šeimynų, ir išnešusi joms viso apie \$3000!

Teismas padėjo ją po \$3500 kaucijos, iki teismui. Arestuotosios tėvas, žmogelis nieko apie dukterės darbelius nenumanydamas, ramiai sau Pittstone, Pa. gyvena, užsiimdamas pardavinėjimu dar žovių, kurias kumelaitę užsikinkęs po apylinke moterėlėms išvežiodavo. Turi jau nusipirkęs savo namelį už 2000 dol. ir dabar labai bijosi, kad nereikėtų dukters apvogtiems iš savęs atlyginti.

Tai ką daro tamsus vaikų auklėjimas!

M. Sinkėvičius.

Instatai

Susivienijimo Lietuviškų Pašalinių Draugysčių Amerikoje. Parengti per 1 susivažiavimą Birž 5, 1909 m. Worcester, Mass.

(Užbaiga).

SKYRIUS IV.

Draugysčių tiesos.

1. Kiekviena draugystė turi tiesą išstot iš SLPD. kada tik panorės, bet išstodama žudo įneštą sumą pinigų SLPD išdan.

2. Draugystė apleidusi SLPD. ir nepadarusi jokios skriaudą šiai organizacijai, gali įstot iš naujo įmokėdama įstojimą pagal skyrių II § 2.

Kada narys pribuna į draugystę su persikėlimo korta, draugystė, jeigu nužiūrės nari, nesveiku esant, turi tiesą pašaukti gydytoją, kuris palūdytų apie tai. Lešas gydytojui apmoka pats naris.

4. Kada naris lieka priimtas į draugystę su persikėlimo korta, draugystės valdyba privalo persikėlimo kortą persiųsti centro sekretoriui, kuris pažymės nario persikėlimą centro knygose.

SKYRIUS V.

Centro valdyba ir jos privatumai.

1. Centro valdyba susideda iš ypatų: pirmininko, pirminko padėjėjo, raštininko, išdininko ir dviejų išdo globėjų.

2. Centro valdyba yra renkama ant 1 metų visuotinu balsavimu visų SLPD narių.

3. Visa centro valdyba turi but ukėtais Jungtinių Valstijų Am. ir tinkanti užimt centro valdybos vietas.

4. Pirmininkas veda visus SLPD reikalus ir pasirašo ant visokių raštų, laiškų, kvitų ir išmokėjimų, prispauzdamas SLPD žymę, kuri yra pas pirmininką; taipgi užlaiko pas save išdininko kauciją.

5. Pirmininko padėjėjas pildo pareigas pirmininko tam susirgus arba numirus.

6. Raštininkas užlaiko visus raštus ir protokolus suvažiavimų (geriaus seimų) SLPD. Veda surašą narių visos organizacijos, užmokėjimus ir išmokėjimus. Taipgi per organą draugystėms praneša visos organizacijos bėgančius reikalus. Pasirašo ant visų

raštų kartu su pirmininku. Sunkiai susirgus arba numirus centro raštininkui, centro valdyba paskiria vieną narį iš visos organizacijos, kuris tinkamai galės atlikti visas pareigas iki seimui. Raštininkas gauna užmokėt už savo darbą pagal seimų nusprendimą.

7. Išdininkas priima visus pinigus į SLPD išdą ir išmoka visokius išmokėjimus ant paliepmo patvirtinto parašais pirmininko ir sekretoriaus, taipgi prispausta žymę pirmininko.

8. Išdo globėjai peržiūri išdininko ir sekretoriaus knygas ir visus įnešimus, kaip ir išmokėjimus pagarsina per organą. Taipgi prižiūri išdininko kaucijos vertumą.

9. Taipgi centro valdyba sutaiso balsavimui blankas ir draugystėms laiku išsiuntinėja ir visą balsavimo tvarką prižiūri.

10. Ir iškilus nesusipratimams tarpe draugysčių priklausančių SLPD. paskiria trečiųjų teisima, idant susitarusius sutaukinti.

SKYRIUS VI.

Seimas.

1. Seimai atsibuna per visuotiną balsavimą, dauguma balsų išrinktoje vietoje, bet negali but kas metal vienoje vietoje, turi buti mainomas ir norint tokia vieta butų išrinkta, sekanti užima.

2. Seimai buna šaukiami kada draugysčių bent 3 dalys narių seimo reikalauja, arba gali šaukti centro valdyba iškilus kokiems svarbiems reikalams.

3. Seiman draugystės pasiuntinių siunčia nuo kiekvieno po vieną. Visokius kaštus pasiuntiniams apmoka pačios draugystės.

4. Seimam atidaro centro pirmininkas ir paskiria komitetą, iš pasiuntinių priimt paliudyjimus ir surašyt jų vardus.

5. Atidarius seimą išsirenka slaptu balsavimu reikalingus seimo vedėjus. Užėmus vietas, centro valdyba išduoda raštų raportą iš SLPD. visų reikalų.

6. Seimuose draugysčių priduoti visoki įnešimai buna skaitomi ir apsvarstomi.

7. Seimų paneštus iškaščius apmoka draugystės proporcionališkai.

8. Seimų paneštus iškaščius apmoka seimų rengėjai.

UŽBAIGA.

Draugysčių atidžiai.

Protokolą ištiesai negarsinome, kadangi vien iš protokolo įstatus padirbdinome. Kiekviena draugystė teiksės su atidžia draugysčių susirinkimuose visus įstatus perskaityti ir perleist per kritiką. Tinkamus paragrafus priimti, netinkamus atmet ar pataisyti. Šitie įstatai bus gerai kaip kiekviena draugystė juos papildys savo pažiuromis.

Dar keli žodžiai iš protokolo, kurie netelpa įstatusose.

1. Organu suvažiavimas apirinko „Darbininkų Viltį“.

2. Draugystės bendrai vienydamosi save iš pradžių pasivadino vardu: „Susivienijimas Lietuviškų Tautiškų Pašalinių Draugysčių“.

Sutrumpinant SLPD. Suvažiavimas žodį „tautiškų“ nutarė išmesti ir vadinti kitu vardu, vietoje susivienijimas, kad butų vadinama: „Sąryšis Lietuviškų Pašalinių Draugysčių Amerikoje“.

Pasarga: Teiksės nubalsuoti, kaip bus vadinama: Susivienijimas LPD. ar Sąryšis LPD.?

3. Kad įstatai eity per visuotinąjį balsavimą.

4. Kad draugystės skaitytųsi numeriais.

5. Centro valdyba rinksiu tuojaus ir kandidatus perstatyta.

Susinešimų komitetas: V. Černiauskas, sek. Jonas T. Kazlauckas išd.

Red. Pastaba. Dabar amžius yra visko aiškiai ir trumpai vadinamo. Todėl šis lietuviškų draugysčių susivienijimas turėtų vadintis taip trumpai, kad bile kas be klaidos ir galvos laužymo galėtų pasakyti ir parašyti inicialus. Mums rodo geriausias butų vardas: „Lietuviškų Draugysčių Susivienijimas“, sutrumpinamas: „L. D. S.“

Mūsų žingunė.

Proncė Paukštvanagis „Išspudžia iš Didžiosios Siaulių Gegužynės“. K. M. „Ko tai da pas mus esama!“ Alminas „Trejus metus užsienij“.

Slūburis „Pavogė“. Grigaliūnas „Dėl tikėjimo“. K. Armonas „Kelionė kariumenė“.

Krasos dėžutė.

M. Stakėnui:—Zinutės susivelino.

Bronišui, Jurgeliūnui, Sinkėvičiui, Pilėnui:—Ačiū už iškarpas.

A. Iupučiui:—Eilutės netiks. Meldžiame rašinet žinutes iš vietinių ir aplinkinių lietuvių.

A. Žmuidzinavičiui:—Rankraštis dar mūsų nepasiekė. Gavę, atsakysime laišku.

K. Armonui:—Už žinutes—ačiū. Paveikslėlis silpnokas.

Nauji raštai.

Draugija No. 41. Intalpa: M. Gustaitis „Duetas“, „Man širdžiai“, „Gimtajai šaliai“ eilės. J. Gerutis „Garbenio ir jo giminių nuomonės“. K. P. vertimas iš Dr. Fr. W. Foer-

(Žr. ant 6 pusl).

Z. Lagerlef.

Jezus ir apaštalas Petras.

(Legenda.)

Tas buvo tuomet, kuomet Jėzus Kristus ir apaštalas Petras tik-ką įžengė rojūn, potam, kada jiedu užtektinai jau buvo prisivaikščioję po šį pasaulį ir gan patyrę visokių vargų.

Lengva sau persistatyti, kaip užganėdintas buvo tuomi apaštalas Petras, kuomet jis pateko rojūn. Mat sėdėt rojūj ir žiūrēt iš tenai ant žemai gyvenančių žmonių, buvo daug smagiai, negu vaikščiot duris nuo durų ir maldaut sau almužnos. Pasivaikščiot po rojaus sodus buvo taip gi daug smagiai, negu drebant nuo šalčio klaidžiot po laukus ir miškus.

Tai gi gerai buvo ant galo patekt ton šventon ramybės vieton. Mat ir pirmiau jam tankiai užeidavo ant mįslės apie tai; kaip kada net ir klausdavo pats savęs: ar pasibaigs kada-nors jojo kentėjimas ir kokią užmokestį jis už tai gaus? Ir štai atėjo jo kentėjimų pabaiga ir užmokestį gavo. Iš to jis buvo labai linksmas.

Dar vieną sykį jis atsiminė apie tą praėjusį laiką, kada jis su Jėzumi Kristumi gyveno ant žemės,—skurdžiai, tankiai priseidavo nakvot ant gryno lauko be jokios prieglaudos, nevalgius išbut keletą dienų, o dabar mat ko susilaukė.

Ir giliai apie tai įsimi-lijęs net pradėjo verkt. Užtėmijęs jį beverkiant Jėzus, pasišaukė pas save ir vedėsi su savim dykyno link, kur riogsojo augštas kalnas. Jėzus jam nesakė kur jie eina.

Eidami jie kalbėjo apie daugybę miestų, kurie riogsojo pakalnėje ir apie tų miestų gyventojus. Bet nesustodinėjo; jie ejo pro bedinrus kaimus, pro vienatines piemenų budas ir elgetų bakožes.

Kloniuose nieko daugiau nebuvo,—nei medžių, nei žolės; visur užklota sniegu ir tik retkarčiais jie patikdavo pusiau sugriautas bakožes, pastatytas dėl užsislėpimo paklydusiam paukeleivui.

Ir štai mokytojas pasilenkė ir pšėmė nuo sniego randongurklę, matomai pastipusią nuo šalčio. Suglostęs gražiai jos išvartytas į visas puses plunksnukes, įsidėjo sau negyvą paukštukę užantin.

Petras tuomet tikrai pamįslino, kad Jėzus užslėpė paukštukę sau dėl vakarienes.

Toliaus jie ejo jau ledu apliu-tu kalnu; Petruj tuomet rodėsi, jog jie dar niekadoms nebuvo taip arti mirties, kaip dabar esą, nes buvo labai sunku eiti lediniu kalnu. Vėjas šaltas kaip ledas, plėšė nuo jų rubus ir kenkė jiems eiti; iš visų pusių jie buvo apsupti rukai; niekur negalima buvo užtėmyt gyvo sutvėrimo. O jie vis ejo ir ejo.

Ant galo Petras negalėdamas iškentėti, atsigrėžė prie Jėzaus su klausimu: ar nebūtų jau laikas grįžti atgal.

—Ne,—atsakė mokytojas,—mes dar nepriėjom iki galui mūsų kelio. Aš noriu tau parodyt ką-tokio, kas priduos jėgų ir drąsumo ant viso amžiaus kentėjimui.

Ilgai jie dar ejo, su vargu praėdami tam sumoje, ir beveik kas minutė puldami ant leduotu akmenų. Ant galo jie priėjo prie uolos, arba teisingiau sakant sienos, kuri buvo tokia augšta, kad Petras kiek nekėlė galvos augštyt, vienok negalėjo pamatyti viršutinės pusės.

—Šita siena apsupa visą viršunę kalno,—paaiškino Jėzus,—ir joje nėra jokios skylės, kad niekas iš nusidėjėlių negalėtų matyt, kas yra už šitos sienos. Už šitos tai sienos yra amžinas rojus, kur gyvena tik teisingieji.

Petras iškėlęs galvą augštyt, atdžiai žiūrėjo į sieną.

—Nemįslyk, kad už tos sienos taip gi šalta ir tamsu kaip čia,—vel aiškino Jėzus,—o ne, ten visados viešpatuoja vasara, ir žvaigždės šviečia kaip saulė.

Jėzus išsitraukė iš-po pažasties negyvą paukštukę, paimtą nuo sniego, ir, atsitraukęs keletą žingsnių atgal, metė ją per sieną taip, kad ji nupuolė kitoj pusėj sienos, tiesiog rojūn ir toje pat minutėj Petras išgirdo čiuilbėjimą atgijusios randongurklės.

Petras perimtas dideliu užsitikėjimu priklaupė prieš mokytoją ir pratarė:

— Viešpatie, grįžkim atgal ant žemės,—aš kentėsiu dar didesnes kančias, bile tik žinotsiu, kas laukia mane po mirties.

Jiedu nusileido žemyn nuo kalno ir baigė savo sunkią, vargingą kelionę.

Nieko daugiau, kaip tik atgijimą sušalusios randongurklės, apaštalas Petras apie rojū nežiņėjo; nieko nematė, kaip tik augštą, begalinę sieną, bet ir to užteko, kad priverst jį visą savo gyvenimą kentēt ir mįslyt tik apie vieną: kada-nors patekt už tos sienos.

Ir štai jis dabar yra tenai, linksminasi, džiaugiasi. Jo džiaugsmas neturėjo rubėžų...

Da neperėjo nei dvi savaiti nuo tos dienos, kada Petras inėjo rojūn, kaip vieną sykį prieš atsilsintį Jėzų stojos angelas, septynius sykius žemai pasilenkė prieš jį ir pranešė, kad šventą Petrą, matomai, patiko nelaimė: jau keletas dienų kaip jis atsisakinėja nuo švento valgio ir gerimo, o akis paraudonavę nuo nemiegojimo.

Užgirdęs šitą liudną žinią, Jėzus skubiai pasikėlė ir ejo pažinrēt apaštalo.

Jis rado Petrą viename iš atžulniausių rojaus kampų, gulintį ant žemės; apaštalas draskė ant savęs rubus ir pylė sau ant galvos pieškas.

Atradęs Jėzus jį tokiam padėjime, priklaupė šale jo ant kelių ir bandė ramint, kaip jis nesykį budavo daro, kada jiedu gyveno ant žemės.

—Kas tau darosi, šventas Petrai?—meiliai užklausė Jėzus.

Bet, matomai, nelaimė jam tiek užkenkė, kad jis tą klausimą visai paliko nesusakęs.

—Kas tau yra, šventas Petrai?—dar sykį atkartojė Jėzus ir dasilytėjo savo ranka jam į pečius.

Dasilytėjimas Jėzaus Petrą padarė jaučiančiu. Jis pasikėlė biskį nuo žemės, nutraukė sau nuo galvos auksinį vainikėlį ir metė jį mokytojui į kojas, buk tai norėdamas tuom parodyt, kad jis atsisako naudoties visomis gėrybėmis jam suteiktomis.

Jėzus gerai žinojo, kad Petras yra nelaimės prislėgtas, todėl jis nei pats nežinojo ką daras, vienok jis nepyko užtai ant Petro, bet toliaus klausinėjo tuomi pat rojūsku balsu:

—Pasakyk man savo rupestį, mano mieles drauge?

Petras visai pasikėlė nuo žemės, ir mokytojas tada pamatė, kad ne tik vargas apaštala krinto, bet jis dikčiai išrodė ir supykęs, ką liudijo jo veidas. Petras smarkiai prišoko prie mokytojaus.

—Atiduok man mano liuosybę,—įsiutęs rėkė jis,—aš nenoriu daugiau tau tarnaut, nei vienos dienos aš nenoriu pasilikt šitoj vietoj, kurią tu vadini ramybės vieta!

—Aš sugražijsiu tau liuosybę ir pavelsiu išeit iš čia, kada tik tu panorėsi,—ramiai ir meiliai tarė Kristus;—bet pirma pasakyk man, kas tave privedė prie to susigrauzimo.

—Aš laukiau geresnės užmokesties už visus mano vargus ir kentėjimus, ką vardan tavęs kentėjau ant žemės,—garsum ir drebačiu balsu rėkė Petras.

—Aš dar kartą tau atkartosiu,—prašneko Jėzus,—jog tu esi liuosas ir gali eiti kur tik tu nori; bet turi pirma pasakyt kame dalyka!

—Aš turėjau senelę-motiną,—nedrąsiai prabilo Petras,—tris dienas tam atgal ji pasimirė...

—Dabar tai jau aš žinau kas tave vargia, —pertraukė jį Kristus.—Tu bėdavoji, kad tavo motina nepateko rojūn?

(Užbaiga seka)

P. B-ras.

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

IV.

„Tautos Namas“. Pastaruoju laiku Lietuvos inteligentai turi vėl naują rupestį—tai statymas Lietuvių Mokslo ir Dailės draugijų namo, kuris su laiku bene pavirsias „Tautos Namu“.

Mintis—įsteigti Vilniuje Tautos Namą—jau ne nuo šendien yra pas kai-kuriuos Lietuvos inteligentus, nes kiekvienas supranta, jog

ar anksčiau ar vėliau toksai namas turės būti pastatytas. Anais metais „Vilniaus Žiniose“ buvo tasai klausimas pakeltas ir viešai svarstomas; buvo jau su-įtvėręs ir tam tikras komitetas; buvo jau ir viešai pradėta rinkti tam tikslui aukos. Buvo apskaityta, jog tokiam namui reikšią apie 100 tukstančių rublių, ir ir tam tikslui buvo surinkta nepilnai šimtas rublių... Liudna!

Bet štai šiemet Lietuvių Mokslo ir Dailes Draugijos ėmė galvoti, kur čia padėjus savo turtais ir net kai-kurias brangenybes, kurių nemaža jau dabar yra ir kurios, galima sakyti, diena iš dienos didinasi. Liet. Mokslo Draugija tuo tarpu turi šoki-toki butą, —bet tasai pats jau per mažas, nevisai atsakantis, o antra — nežinia kaip ilgai dargi Vilniaus miesto dūm gali duoti juomi naudoties. Nėra abejonės, kad vieną gražią dieną Liet. Mokslo Draugijai prieis kraustyti iš senų Pranciskų rumų. O kur tada dėtis? O čia jau būtų galima pradėti tvarkyti archivas, muzėjus ir kit. — Liet. Dailes Draugija dabar net visai neturi nuosavio atskiro buto, ir jos duktai išmėtyta pas atskirus žmones. Tai negrįžta. Ir vienai ir kitai draugijai būtina reikia nuolatinio namo, kur be baimės galėtų savo duktus ne tik užkaboryj laikyti, bet išstatyti taip, kad ir vis norintys galėtų pamatyti.

Apskaitymai parodė, kad turint apie 30 tukstančių rub. grynais pinigais su banko pagalba Vilniuje būtų galima įngyti toksai namas, kur netik būtų vietos minėtų draugijų dalykams padėti, bet dar liktų ligvaliai vietos, kur galėtų prisiglausti ir kitos lietuvių įstaigos.

Tat minėtų draugijų komitetai ir kreipėsi į visuomenę su prašymu, kad padėtų joms tokius namus įngyti.

Bet, kaip paprastai pas lietuvius, be ginčų ir barnių beveik joks darbas neatliekama, taip ir čia atsitiko. Vos apsiskelbus Liet. Mokslo ir Dailes draugijoms su tuom sumanymu, kai kurie iš „anų metų“ Tautos Namu sumanymo pradėjo šiaušti: kam šie „nepasitirę“ su visais daro, kad nuo „pionierių“ ir tt. galvų liaurus ima...

Ant laimės, su laiku dar pasisekė tie žmonės nuramdyti ir ligi viešų susikirtimų beveik nepriėjo. Viskas nutilo. Bet čia kur būvę kur nebuvę Kano ir Seinų kunigai tartum sutarę savo laikraščiuose ima ir apskelbia tam sumanymui kovą. Jų argumentai — tai esąs dar ne laikas, tai neištėsesi, ir tt. *) Prasidėjo „L. Žiniose“, „Liet. Ukininke“, „Viltyj“ kritikavimai, aiškinimai. Galų gale minėti kunigai duoda kaip ir „atboj“, jau aiškinasi, kad nenorį trukdyti to sumanymo ir tt., ir dabar, rodos, jau visai pritaria. Gali būti, kad dabar pradės jau ir kunigai (ligšiol tik kai kurie išdrįso) po kiek-nors aukoti tiems namams.

Reikia pripažinti, kad šį kartą šisai sumanymas atrado visgi daug ddesnį prijaunimą visuomenėje, negu anais metais. Nežiurint, kad lig pastarojo laiko kai kurie „kairieji“, taip gi beveik visi kunigai, tą sumanymą boykotavo, vienok per pirmus du mėnesius aukų susirinko jau nepertoli 2 tukstančių rublių. Kai kurie aukotojai prisizadėjo dargi nuo kelių ligi kelių dešimčių rublių aukoti kasmet, kolei susirinks atsakanti tiems namams pinigų suma.

Kaip paprastai didžiosios Lietuvos lietuvių mažiausiam atsitikime papratę yra žiurėti į „brolių amerikiečių“ dolerius, taip ir šį kartą daugelis tikisi susilaukti šiame dalyke nuo amerikiečių pasipirties. Kai kurie dabar ginčijasi, jog apart privatiškų aukų, amerikiečių „susivienijimų“ seimai iš savo „tautiškų centų“ turėtų gerą dalį paskirti tamų intaiymui.

Ištikrųjų, dalykas visgi svarbus ir visiems reikėtų rūpintis, kad tasai sumanymas kuogreičiausiai įvyktų.

A. R.

VII-1-10

*) Bet, kiek sužinota, svarbiausia tos kunigų atakos priežastis buvo tame, kad vieni „vilniečiai“, nepasitarę su jais, apskelbė su savo sumanymu.

Lengvai intiki žmonės į tą, ko jie sau geidžia. — Cezaris.

Amžių bėgyje yra žmonių atsiliekančių už pakalyj, žaip jau kaip ir armijos maršrute. — Banaparte.

Apie Rusijos laikraštinku suvažiavimą.

Pirmutinis visos Rusijos rašytojų suvažiavimas šiemet, iki 28 baland įvyko labai ir labai nepatogiose sąlygose: jam buvo priešingi ir atgaleiviai nuo juodašimtiško laikraščio „Vieč“ ir augštaluomia pirmieviai iš kadetų partijos, susisipietusieje apie laikraštį „Rieč“ (Kalba) ir dalis kairiųjų — socialdemokratų. Paimotojai turėjo įvairias priežastis. Pirmieji, tai y. atžagareiviai, laikraštija laiko už skelbėją revoliucijo, —nors tos „revoliucijos“ senai jau ir dūmai iš-iblaivė, —todėl jų prišinimasi buvo labai suprantamas: jie vis bijosi, kad laikraštinkai nesutvertų galingos revoliucijoniškos opozicijos prieš valdžią. Bet kuomi gi tad išaiškinti kadetų prišinimą-i susivažiavimui?

Vienas iš rimtesniųjų šiandieninės Rusijos kairiųjų publicstų, p. N. Jordanskij, patsai social-demokratiškame žurnale „Sovremennyj Mir“ (Šiolaikinis Pasaulis) *) nurodo priežastį, dėlko kadetai laikraštinku susivažiavimu priešinosi, dėlko ji net pajukė ir kai-kurias atžvilgiais net tiesiog ignoravo. Anot Jordanskio —kuris kalba kairiųjų visuomenės veikėjų organe ir jų varde —kadetai dabar Rusijoje atsistojo ant vieno kelio su valdžios didžiūma, ir tuomi taikum keliu jie tikisi daugiau atsiekti gerovės Rusijos laudžiai, negu social-demokratams su aštria opozicija. Taip kadetai stovėdami, sako ir ištikrųjų ingijo savo partijai didelę laisvę; po to, kaip abiejose rusų sostapilėse —Peterburge ir Maskvoj —nutilo spaudoje linosybės balsai, niekas nebedrįta aštriau prieš valdžią prasizosti, kaip tik vieni kadetai, kuriems valdžia tatau, kaipo artiesiems savo sandarbininkams, n-draudžia. Šitokių sau padėjimą susitvėrę, kadetai pasekmingai savo laikraštija kelia augštyn, ir todėl labai bijosi išsiaukti valdžią į kovą, ir jie sus važiavimu priešinosi manydami, jog tarpe suvažiavusių publicstų ir valdžios butinai įvyks kokie nesupratimai, susikirtimai ir pagaliaus parįs publicstai taps išvaikyti ir papuls į valdžios nemalonę. Suvažiavimą jie skaitė dėl Rusijos ūyt-jų —perankstvyu. Ir tikėjosi, kad jan atvažiuos vieni tik provincijaliųjų mazesnių laikraščių redaktoriai ir sandarbininkai. Net taip jau ir rašė suvažiavimui prasidėjus.

Neapapeikiant kadetų taktikos ir jų gerbiamųjų laikraščių, k. v. „Riečios“, nuveiktojo rusų politiškam gyvenime darbo, pasirodė, kad jie savo pranašyvuose suklydo. Suvažiavimas įvyko toksai skaitlingas, kad nei patįs jo rengėjai niekad to nesitikėjo. „Suvažiavimo Apžvalga“ praneša, jogei paskelbtu laikraštini suvažiavimam pribuvo į 500 žmonių. Visi dieji provincijinės spaudos centrai: Charkovas, Kievas, Odesa, Simferopolis, Samara, Viatka, Tiflisas, Ekaterinburgas, Homelis, ir kit. prišuntė savo atstovus. Nėgana to tapo sutverta nuolatinė suvažiavimų organizacija, —nelyginant, kaip ir mūsų laikraštinku suvažiavime tapo sudaryta „Lietuvių Spandos Bendrija“, kuri ves kasmetinius suvažiavimus. Ton organizacijon įsirašė 317 nuolatinų sąnarių ir 230 iš jų įmokejė sąnarinės mokesčiai. Taigi Rusijos laikraštinku suvažiavimas ne tik įvyko, bet dar įsteigė atetyje busimųjų suvažiavimų įstaigą, prie kurios, noroms-nenoroms, vėliaus prisidėjo ir kadetai, t. y. augštaluomia demokratai.

(Užbaiga seka.)

Kregždumaitis.

Ner...

Nėr kito krasčio taip brangaus...

Nėr kito mėlyno dangaus,

Kaip tik tėvynėj Lietuvoj!

Nėr kitos saulės taip šviesios...

Nėr kitos tautos taip garsios,

Kaip tik tėvynėj Lietuva!

Nėr kitur taip ramių miškų,

Nėr taip derlingų nei laukų,

Kaip tik tėvynėj Lietuvoj!

Nėr niekur tokių milžinų,

Kaip žinom iš raštų senų,

Kaip tik tėvynėj Lietuvoj!

Nėr kitur tokios jau šalies,

Kur žmonės but geros širdies,

Kaip tik tėvynėj Lietuvoj!

Tad kas tėvynės nemylės,

Tas tai po laikui daug gailės,

Tos tai tėvynės Lietuvos!

K. S.

*) Žr. No. 5 š. m. „Sjezd literaturnoj demokratii“.

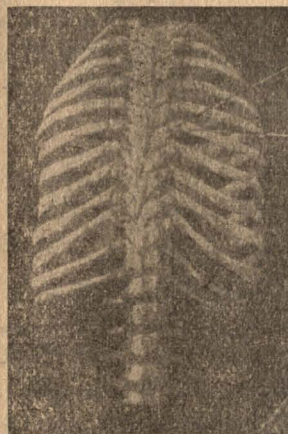
Apie kuno išlavinimą.

Pagal prof. G. Blivneli.

Parašė P. Norkus.

(Tęsa.)

liu. Mēs žinom, kad priešakinio šonkaulio galas yra daug žemiau negu jo viršūnė (žiur. pav. 10), taigi sukant šonkaulį apie jo ašį, priešakinis šonkaulio galas turi kilti augštyn, o kartu su tokiu kilimu didinasi ir krutinės klėtkos pailgumas, einantis iš priešakinio užpakalį (Paveiks. 10b ir 11 iš dešinės). Kalbėkim aiškiau: Ašis, ant kurių sukasi šonkauliai, parodytosios paveiks. 11, beveik visos nėra ant horizontališkos linijos, bet labiau palinkę į šalį, kas aiškiai matyt iš paveiks. 12, žiurint į vidurinius ar žemutinius šonkaulius. Nekalbant plačiau, gali but aišku, kad

Skersinė nugarkaulio kauliuko išauga.

Šonkaulio gunklelis.

(Pav. 12.)

Krutinės klėtkos iš užpakalio.

prie tokio judėjimo, kiekvienas šonkaulį išsiputimas vienkart turi išsiaukti ir paties šonkaulio palinkimą, ir šitas paskutinis atsitikimas buna smarakesniu, kada šonkaulio kaklelis buna daugiau palinkęs. Tatau pilnam aiškume parodo 9-tas paveikslėlis (iš dešinės), kur krutinės klėtkos išsiputimas matosi daug didesnis vidurinėse ir žemutinėse dalyse, negu viršutinėse, apie kurias mēs kalbėjome sakydami, kad jos, tai yra šonkauliai —daugiau horizontališki (žiur. paveiks. 12). Kiekvienas šonkaulį palinkimas inkvepiant orą neišvengiamai intempia šonkaulių kremzles, ir mēs patėmijame vėl naują apsiereiskimą, butent: augščiau minėtas šonkaulio kampas, esantis toje vietoje, kur rubežiuojasi kaulinė su kremzline šonkaulio dalis, —beveik išnyksta ir abidvi šonkaulio dalis padaro kaipir vieną tiesią liniją. Kadangi paskui inkvėpimą eina vėl iškvėpimas, tai po intekme savo svarumo krutinės klėtkos vėl ateina į savo pirmutinį padėjimą. Šitas apsiereiskimas mums parodo nemažą šonkaulių miklumą. Jaunystės amžyje šonkaulių miklumas buna gana didelis; toliau, laikui bėgant, jis mažinasi iki ant galo, senatvėje arba, kartais, ir anksčiau, šonkaulių kremzles ir patis šonkauliai labai sukietesti. Sukietėjus šonkauliams mažinasi ir krutinės klėtkos kilnojimas; tada kvėpavimas krutine vis darosi silpnesnis; pagaliaus tokis kvėpavimas užleidžia vietą kvėpavimui su pagalba diafragmos. Šitoks kvėpavimas yra pas mažang senesnius žmones, kurie prie kiekvieno sunkesnio darbo, greičiau pailsta; jis yra pasekme šonkaulių sukietėjimo. Čia tai mēs ir gauname pastebėtiną išvedimą: —gilaus amžio seneliai, kurių rodos kaulai jau sukietėjo, vienok be jokio nusikankinimo gali užlipti ant augščiausių kalnų; tas mums aiškiai parodo, kaip tai yra svarbus fzyiškas kuno miklinimas, kuris gali sulaukyti sukietėjimą šonkaulių kremzlių iki gilos senatvės.

Fzyiškas išsimiklinimas yra labiau pasekmingas, jei jis daromas jaunesniame amžyje, tai yra pirm sukietėjimo kremzlių. Dėlto tai mēs negalim nepagirt tuos gymnastikus, kurie mokina giliai kvėpuot; vienok tas turi susidėt ne tik iš intraukimo oro į save, bet ir iš pilno jo iškvėpimo laukan. Tiktai keitimasis judėjimo, intraukiant ir išleidžiant kvapą, tegali palaikyti ir net padidinti krutinės miklumą.

Krutinės klėtkos sukietėjimas, iki tulam laipsniui vienok yra reikalingas, ir todėl, nežiurint į kuno miklinimą, mēs neturime prieš tą sukietėjimą kovoti; iki savo vietai sukietėjusi krutinė suteikia mūsų rankoms gabumą, kad atliktų sunkiausius darbus; tas žmogus susilaukia tik pabaigoje antros dešimties metų amžio. Dėlei šito mus verčia prisizūret dar į tuos raumenis, kurie šonkaulių judėjime lošia didelę rolę.

Kvėpavimo raumenis yra visi tie raumenis, kurie turi kokį nors sąryšį su vienu arba keletu šonkaulių. Dėlto gi kvėpavimo raumenų esti labai daug; bet jie kartais atlieka ir kitas užduotis; tie raumenis kaipir netyčia patarnauja kvėpavimo mechanizmui ir dėlto tai juos, kaipo pagelbinis raumenis reikia atskirti nuo tų raumenų, kurių užduotis yra vien tik judinti kvėpavimo mechanizmą.

Paprastai inkvepiant orą mēs galime patėmyt, kad darbuojasi dvejopi raumenis: iš vienos pusės prisideda tie raumenis, kurie šonkaulius kilnoja, ir tuomi padidina krutinės klėtką, iš antros —diafragma. Diafragma yra ne kas kitas, kaip tik raumeningas, indubęs krutinės klėtkos dugnas; ji, tai yra diafrag-

ma, besikilnodama tai padidina tai pamažina krutinės klėtkos intalpą. Apie veikmę šiųjų judėjimų ant širdies ar plaučių, pakalbėsime vėliau. Čion mus pirmiansiai interesuoja pakeliantis šonkaulius raumenis. Šitie raumenis (taip vadinami tarpšonkauliniai muskulai) stovi išsitempę tarpe dviejų, greta stovinčių šonkaulių, formoje įstrižai einančių raumeninių pluoštelių, ir jie gali suglausti du greta stovinčiu šonkauliu. Raumenų ryšelių užduotis yra tame, kad inkvepiant orą tvirtai palaikyt viršutinius šonkaulius. Pasidėkavojant jų stiprumui, jie net truputį pakelia augštyn viršutinius šonkaulius, kaip matosi ant pav. 9 ir 10. Kas lytisi gi viršutinio pirmojo šonkaulio judėjimo, tai jis nelabai didelis; vienok šiokią-tokią turi reikšmę.

Greta su tik-ką aprašytaisiais kvėpavimo raumenimis didelę rolę lošia ir prigelbiantieji raumenis, kurie dirba tik tuomet, kada žmogus sau reikalauja daugiaus oro. Šitie raumenis taip-pat veikia, kaipo kilnotojai šonkaulių, ir kaipo suformotojai laike vystymosi krutinės klėtkos; jie yra, iš dalies, kaklo ir rankų raumenis. Vieną iš tokių raumenų skaitytos pats lengvai ant savęs gali surast: —jei jis, smagurium ir nykštiniu pirštais apkabinęs kaklą, greitai ir giliai patrauks į save kvapą, tai tuom tarpu abiejose pusėse apkabinimo visi raumenis truputį pasipūs, kad aiškiai pirštais bus galima vieną iš jų sušiuopt. Mēs čion kalbame apie tą raumenį, kuris paprastai turi nejudomą prisijungimą prie krutinės kaulo ir buna sujungtas su galva. Jis paprastai tarnauja, kaipo pasukantis ar palenkiantis galvą raumuo (M. sterno-pleido—mastoideus). Jeigu dabar mēs sau persistatysim, kad galva nepajudoma nustatyta ir kad kiti kaklo raumenis veikia kaipo kilnotojai krutinės, tai šitas raumuo tokiom atsitikime veikia atbulai —jis kilnoja krutinę ir tokiu budu jis yra prigelbiamuoju kvėpavimo raumeniu. Iš šito mēs galim suprast, kaip tai gali buti skirtas veikimas vieno ir to paties raumens. Tą patį mums gi parodo ir krutinės raumenis, kurie tiesiasi iš priešakinės ar šoninių sienų krutinės klėtkos prie menties ar prie peties kaulo, nors ištikrųjų daugiau mums tarnauja kaipo judintojai rankų, nežiurint net į jų didumą. Kaslink tos spēkos, kurią mēs apturime iš šių raumenų, tai ji šitame atsitikime pas įvairius žmones dikčiai skiriasi, vienok visada turi pusėtiną reikšmę. Paprastai nejudomomis vietomis sujungime raumenų prie škeleto reikia skaityti šonkaulius bei krutinės kaulą, ir jų susitrupinimas ar susispaudimas priverčia veikti rankas ar kaklą; bet jie gali veikti ir atbulai. Privesime pavyzdžius: kada gymnastikas pasikaria ant taip vadinamos trapecijos, tai šitie raumenis prie nepajudomų rankų veikia kaipo kėlėjai viso stuomens; kada sunkiai sergantis liginis, sėdėdamas ir į ką-nors rankomis iširėmęs kvėpuoja, tada tie raumenis veikia, ne kaipo rankų kėlėjai, bet kaipo kilnotojai šonkaulių.

Kas atidžiai įsižiuri į visokių žmonių sudejimą, tas patiria, kad sustatymas krutinės klėtkos pas įvairius žmones labai skiriasi ir tą aiškiai galima pažinti jau tik iš viršaus pažvelgus; pas vienus ilgesni, o pas kitus trumpesni: kaklas, pečiai, arba vėl visai nevienodas platumas stuomens. Anatomas arba gydytojas, tokiuose atsitikimuose, pasiremdamas ant krutinės klėtkos išsivystymo istorijos gali daug plačiau išaiškinti, kodėl krutinės klėtkos sustatyme atsiranda skirtumai. Krutinės klėtkos pas suaugusį žmogų daugiau eina platyn negu gilyn, ir jos platumas gali tai šion, tai kiton pusėn keisties, apie ką mēs dar vėliau pakalbėsime. Priešingai gi, krutinės klėtkos pas žmogaus vaisių yscūje, kad antrame mėnesyje savo gyvenimo turi tokią formą kaip ir daugelis gyvulių: ji buna tuomet labiaus išsivysčiusi į gilumą negu į platumą.

Skirtumai krutinės klėtkos formoje geriausiai galima intėmyt, jeigu į ją žiurėsime iš viršaus. Ant paveikslėlių 14, 16, 19 ir 20 parodytas tokis įsižiurėjimo budas. Sulyginus bent vieną iš trijų paveikslėlių (19a b ir c) su krutinės klėtkos pas bezdžionę (pav. 20) iš pirmo pažvelgimo matyt principališkas skirtumas sustatyme krutinės klėtkos suaugusio žmogaus ir tarpe visų keturkojų gyvulių. Jeigu augimo laiku yscūje žmogaus krutinės klėtkos ir panėši į keturkojų gyvulių krutinės klėtką, o vėlesniame suaugimo periode dikčiai atsimaino, tai tas reiškia, kad

(Pav. 13.)

Krutinės klėtkos (dikčiai padidinta) žmogaus vaisiaus 7-8 toje savaitėje buvimo yscūje. (Vaisiaus ilgis siekia į 23 mm.)

(Pav. 14.)

Krutinės klėtkos to paties vaisiaus žiurint iš viršaus.

viso savo vystymosi laiku krutinės klėtkos po truputį keičiasi formoje taip lygiai kaip ir nugarkaulis. (Toliaus bus.)

ter „Šių laikų studentija ir katalikų bažnyčia“. Dagilėlio „Žiema“ eilės. Tąsa „Dabartinis mokslo stovis evoliucijos klausime“. K. Š. „Mūsų santykiai su lenkais“. A. Jakštas „Prie Kanto kilmės klausimo“. Bibliografija ir kritika: Lazdynų Pelėdos „Klaida“ A. J. Daubaro „Adomas Mickėvyčia“, kun. J. Skvirecko T. M. „Sventas Povilas Apaštalas“, A. J. Voldemaro „Nacionalnaja bor'ba v velikom kniazestvie litovskom v XV i XVI viekach“, J. Vukos „Postilla Catholica“ išleidimas II, 1909.—Jo Sventenybės Popiežiaus Pijaus X Gromata į J. M. vyskupą G. F. Cirtautą. Jo Sv. Pijaus X Gromata į žemaičių vyskupijos žmones. „Naujas žemaičių vyskupas J. M. Gasparas-Felieionas Cirtautas“.—Lietuvių spaudos turinis: „Aušrinė“, „Lietuva“, „Lietuvos Žinios“, „Vadovas“, „Vienybė“, „Vienybė Lietuvių“, „Viltis“, „Visuomenė“, „Saltinis“.—„Paramos“ įstatai.

Vadovas No. 23.

Dagis No. 7.

Teisybė No. 1.

Aukos Lietuvių Namui Vilniuje.

Wilson, Pa. nuo trečiųjų teismo per J. S. Mazeiką \$1.00.

Aukos moksleiviams.

Wilson, Pa. nuo trečiųjų teismo per J. S. Mazeiką \$1.00.

Aukos kankiniams.

Wilson, Pa. per J. S. Mazeiką \$1.00.
 Waterbury, Conn. iš krikštytųjų pas Žemantauską, per V. S. Jokubyną \$2.75
 Buvo (žr. „V. L.“ 19 No.) 18.55
 Išskolektavimas. 10c.
 Viso lieka \$22 20

Vietinės žinios.

— Užpėreitame utarinke, 12 liepos Liaudies Mokykla turėjo savo pirmąjį ateinančiam sezonui susirinkimą. Tarp ko kito susirinkimas primė L. M. įstatus, kuriuos nutare, po sekančiam susirinkimui paskelbti lietuviškuose laikraščiuose.

— Pereitą nedėdienį Glendale giriose buvo lietuvių Apšvietos Dr. tės choro išvažiavimas. Dalyvavo abu kiti chorai (nors nepilnam susirinkime): Mildos ir Dainos. Abu tie chorai, vedami p. L. Eremino, padainavo keletą dainų. Pats gi L. A. D. choras bandė dainuoti, bet neturint vedėjo, sunkiai ėjosi. Buvo muzikė ir žaidimai. Nuo pasilinksminimo liko da \$2 su centais pinigų, kuriuos paskirta kankiniams.

p. J. Gabrio referatas.

Brooklyn, N. Y. 26 d. liepos vakare, Tautiško Namų salėje, T. M. D. kuopos surengimu bus skaitytas referatas.

Skaitys nesena atvykęs iš Pažyžiaus svečias, p. J. Gabrys. Referatas bus iliustruotas dailiais paveikslais. Visi vietiniai ir aplinkiniai lietuviai kviečiami susirinkti.

Telephonas: Greenpoint 8.
Daktaras
A. Szliupite-Jankaukiene.
 Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.
 VALANDOS: Nuo 8—10 ryte; nuo 7—9 vakare.
 265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

Laike karščių.

Kad saulės karštis neužmuštų ir ligos neužpultų vasaros laike, nereikia valgyti daug mėsos, o ypatingai riebios; nevalgyti taip pat senos sudytos ir raugytos mėsos, kaip t. „kornbyf“, kuri veikia nuo daugelio metų (lyg nuo patapo) guli ledaunėse, pilna kirmėlaičių ir ligos mikrobu. Ypatingai nereikia dūčiai pilvą prikimšti (nes pilvas ne gromata, nieks neskaitys), bet vis, kad jaustumies biskį kaip nedavalgęs,—tad busi daug sveikesnis ir kraujas nemis taip smarkiai į galvą, o iš vengsi saulės užgavimo.

Valgymui geriausiai tinka įvairios sriubos, pienas, daržo ir sodų vaisiai, taip pat gerti dikčiai nelabai šalto vandens

ir tankiai išsimaudyti kaip tai jurėse, upėse arba ir vanioje; o kaip moteris taip vyrai, to prisilaikantįs, bus sveiki kaip žuvys; kuriems vasara bus džiaugsmu.

Ypatinguose atsitikimuose, kur žmonės jau nuo pirmiau sirgo, tad reikalingas gero daktaro patarimas, todėl atsišaukusiems klausiant nuo įvairių nesveikųjų, mielai aš suteiksiu rodas dovanai.

Adresas:
 Dr. Ferd. Hartmann,
 218 E. 14 st., New York, N. Y.

Parsiduoda pigiai

dvi puikios stubos East Plymouth'e Pa., ant vieno gyvenimo už \$1000, kitagi dubel blok \$1600.

Geo. E. Gvilliam,
 36 Wells Blg.,
 Wilkes-Barre, Pa.

Pajieškojimai.

Jieškau savo švogerio Juozo Sztulo, Kauno gub. ir pavieto, Raudonės valsčiaus, Vencloviškų kaimo. Pirmiausia 4 metų gyveno Thomas, W. Va. Jei kas žinote, malonesite duoti žinią sekančiu adresu:

Vik. Jonuška,
 205-27 st.
 So Brooklyn, N. Y.

Reikalingi

siuvėjas ir siuvėja prie siuvimo moteriškų drapanų. Kreipties per „Vienybės Lietuvių“ Redakciją.

Reikalingos merginos.

25 merginos, prosimui marškinų, darbas čystas, nevartojama nei vandeniui, nei krakmolo: lengvas ir nuobodus; mokestis gera.

Salant & Salant
 Knickerboker ave., cor Blecker st., Brooklyn, N. Y.
 Imkite Union ave. karą, važiuokite iki dirbtuvei. (31)

VARTOJAMAS PER 40 METU.

Bent kokia rūšis arba prekių išdirbystė, kuri suteikė didžiausią užganėdinimą per 40 metų, rodos gali būti verta, kad visi ją pirktų. Pagarsėjus tabako NAVY išdirbystė ir yra tokia. Beveik tarp pusės šio krašto gyventojų šis tabakas buvo mėgiamas, kaip rūkymui taip ir krintimui. Jis užima pirmąją vietą tarpe ilgai-pjausytų tabakų Amerikoje; jo populiariskumas yra gana žymus. Musų skaitytojai, kurie dar ligišiol nevartojo šito tabako, kuris yra vienintėliu geriausiu American Tobacco Company išdirbiniu, yra kviečiami pamėginti. Ir jeigu tik pamėgintų, jie vartos jį nuolatos.

Tabakas NAVY, be to, tinka ir cigarėtams. Cigarėtų darymui yra suteikiama popiera, apsaugota nuo drėgnumo ir dulkių, dovanai su kiekvienu pakeliu.

Pabrėžtina.

Londono Dr. F. Tamer pabrėžia gerai esą vartoti apsaugojamus vaistus. Jie netik neneknia sveikatai, bet pataiso maistą. Mės norime atkreipti mūsų skaitytojų aki

ypač dabar karštymetėj, į tai, kad jie būtina pirktų grynus produktus—toku būdu bus išvengta vidurių nesveikatų. Kai tik jūs nors truputį pasijausit negerai, jūs vartokit Trinerio American Elixir iš kartaus vyno. Šitas vaistas ištrauks nešvarybes ir atves virinimo organus į sveiką veikimą. Jis yra labai svarbus prieš vidurių sugedimo, nerviško kumo, pilvo diegulių, žarnų užsikimšimo ir nusilpėjimo. Parduodama vaistų krautu vėse. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland. ave., Chicago, Ill.

Lietuvizka Akuszerka U. MISIAVICZIENE.

Pasekmingai atlieku savo darba prie palago. Taipgi suteikiu visokias rodas moterims, parpinu gyduoles.

Turiu DIPLOMA ir 25 metų praktiką gydyme — Reumatizmo, Džiovos ir Vidurinių Slogų.

Mrs. U. Misavičienė,
 432 North 2-nd st., Brooklyn, N. Y.

VIENINTELIS LIETUVIŠKAS HOTELIS
J. B. DAINIO.
 Skanus alus, gardi artelka, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Vietiniai ir iš apylinkės nepamirškite šios puikios vietos, o busite užganėdinti.
36 Oxford Str.
 Kampas Lee Park Ave.
Wilkes-Barre, Penn'a.

GAIL & AX
NAVY
Is the Best Tobacco
 Yra geriausias kaip dėl rūkymo taip ir kramtymo. Per 40 metų užimdavo pirmą vietą tarp kitų gatunkų. Pakeliai yra padariti iš popiero per kurį nei dulkės nei šlapumas ne pereina. Geriausias cigarėtams. Popieras cigarėtams dovanai prie kožo pakelio tabakos. Kad neapsigautum, tėmyk ant trade-mark ir parašo „Gail & Ax.“
PILNA VOGA
5c.
 Parduodamas Visur
 The American Tobacco Co.
 Successors to GAIL & AX

DIDŽIAUSIAS LIETUVIŠKOJE KALBOJE KATALIOGAS
 Drapanų, Aprėdaly, Laikrodžių, Lencugėlių, Žiedų, Spilkų, Armonikų, Koncertinių, Skripkų, Klernetų, Triubų, Šnekamų Mašinių, Pianų, Vargonų, Siuvamų Mašinų, Žiuronų, Britvų, ir šimtų visokių kitų reikalingų ir naudingų daiktų dabar tik išėjo iš spaudos. Prisiųsk 10 c. markę uždengimui pašto kaštų ir mes jį prisiųsiame Tamstai dykai. Adresuok mums šitaip:
THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.
 3248 S. Halsted St., Chicago, Ill.

PALAIMINTI APSISZVIETE, NES JU PASAULE!
 PAGERINTI SAVO BUVI, TIK PER MOKSLA IR APŠVIETA TEGALIMA.
AMERIKOJE, KAD NEMOKI ANGLIŠKOS KALBOS, tai nors apsišvietęs, geresnio darbo negausi, bet visada reikės vilkti sunkiausių darbų jungą. Dabartinė gadinė, kas neskaityti laikraščių ir knygų, kiekvienas yra daugiau nieks, kaip dvi-kojis m u l a s, nepaisant nors tamsybės apaštalas, kapucinas „tėvas, Kazimieras“ ir užtikrina visus tamsunus, kad „tamsunų yra karalystė dangaus“, tai yra mūly išganimas. **APSIŠVIESK, NEBUK MULKIS, PAGERINK SAVO BUVI, IŠMOK ANGLIŠKĄ KALBĄ, BUSI LAIMINGAS—DOVANAI!**
 Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiu prikalbins, prisiunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš šion pamintų laikraščių: t. y. „KOVA“, „LIETUVA“, „VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“ ar „LAISVĄJĄ MINTĮ“ per ištusus metus; taip-pat gaus dovanai garsiąją knygą „BALTRAMIEJAUS NAKTIS“, verstą iš francuzų kalbos, kurios kaifa 75 c. ir dar „GRAMATIKA (MOKYTOJA)“, iš kurios išmoks a n g l i š k ą K A L B ą, taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaštuoja, jei užsirašys iš rėdystės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisiųs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaityti nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojais daugintųsi ir lietuviai, kaip ir svetimtaučiai turėtų gramatiką, išmokyti anglišką kalbą.
J. Naujokas, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 Garsiąją knygą „Raistą“ dar galima gauti, prisiunčiant VIENA DOLERUKĄ extra.

Jeigu esi sužeistas
 anglių kasyklose, ant geležinkelio, arba fabrike atsiėm pas mus. Jeigu turi prova už sužeidimą, o pats negali apdirbti savo reikalų provoj, mes tau pagelbesime. Daugelis žmonių tapo sužeisti ir neišmanydami kaip varioti savo reikalą, praleido viską dovanai, o pats pasilieka ubagais ant amžių. Mes užsijimam tokiais darbais: patarnavom daugeliam žmonių, patarnausim ir tau. Roda suteikiam dovanai subeidymų reikalauose. Rašydami įdekit 2c markę dėl atsakymo. Per laišką kreipdamiesi, asrašykite visą atsitikimą: kaip sužeide ir per kokią priežastį, kokiam mėnesį ir dieną, kokioj vietoj, ir taip toliau.
ADRESAS:
Claim Adjusting & Investing Co., Room 819,
 150 Nassau St., New York, N. Y. Tel. 4743 Beekman.

Severos Vaistai yra sutaisinti pagal teisingus farmaceutiškus taisykles paremtus ant mokslo.

Organizmo Speka

susimazina senatveje, bet visgi galite užlaikyti savo fizišką pajiegą ir atitolinti visu senatves nesmagumus, jeigu vartosi

SEVEROS GYVYBES BALSAMA.

Jis padidins veiksmę malimo, kuris, taip sakant, yra fundamentas viso organizmo sveikatos. Jts sustiprina ką yra silpna ir prašalina ką yra nereikalinga organizme. Teipgi sustiprina veiksmę apėssty-mo organizmo.

Sustiprina senus kaip vyrus taip ir moteris.

Kaina 75 centų.

Pirk Severos vaistus pas vietini aptiekoriu arba pas Sztornika.

Persidirbimas
 atsižymi ant nerviškos sistemos. Kaip rezultatas nuo to moderniško gyvenimo su jo nesmagumais, bedomis išeina nerviška silpnybė. Ir tavo nervams yra reikalingas

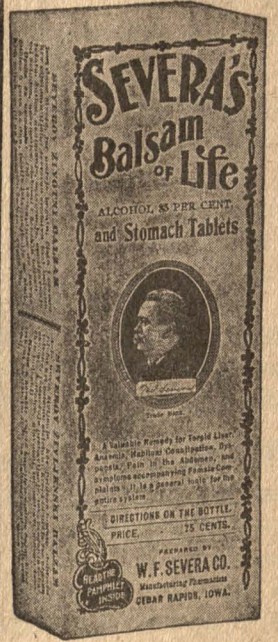
Severos Nervotonas.
 Yra tai plačiai žinomas vaistas kaip savo gerumu taip ir veiksmę. Apspakajina nervus, padidina sveikatą ir suteikia spagų miegą.
 Kaina \$1.00

Pirma pagelba.
 Kuomet raumenis, nervai, arba kokia kita kuno dalis taps išsukta, pertraukta, sužeista ir skauda, be ta jeigu dar sutinsta, tai tuomet

Severos Szv Gothardo Aliejus
 suteiks greitą pagelbą. Pavartojus tik porą kartų, sumažins sutinimą ir sugražins sužeistą organizmo dalį į normališką stovį. Šitas vaistas yra plačiai naudojamas, kaipo naminis vaistas, prieš visokius skaudėjimus ir sužeidimus.
 Kaina 50 c.

Gera gydymosi roda dovanai.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Dr. O'Malley išaiškina priežastį pasekmingo gydymo. ISZSIVERŽIMAS VERIKOSELE arba netikrasis išsiveržimas HYDROCELE arba vandeninis išsiveržimas PUOKAI ir visokios UODOS LIGOS

PRIEŽASČIAI IŠGYDIMO: 1. DEL TO—Kad jojo neskaudanti metoda likos naudota suviršum per 25 metus, o teip vadinami išsiveržimo specialistai naudoja ir sekia paskui jį.

G. A. Fritzinger (policinomas) Wilkes-Barre Pa. išgydytas nuo sunkaus išsiveržimo 5 metai atgalios, nenešioja diržu.

Su tokiais palūdyjimais delko turetum da vilkinti ir neateiti ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tave PERŽIURES UŽDYKA ir pasakys kas tau kėnkia, ir geriausia roda kaip gali pasveikti.

Pasikalbejimas—ypatizskai ar per paczta. Atsiusk adresa, o prisiusims knygutę su abrozeliais apie išsiveržima, užpečėtytam kopėrte. Dr. Alex. O'Malley

Offices, 158 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa. Kur Lietuviškai ir Lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

Antanas Staszauckas.

Lakkaupkioje vietoje Šaltina, užlaikau skausmus gerimus ir kvėpencius Cigarus. Lietuviškai ir profesionališkai užtikrinti, kuri duoda ligoniui, o 25 metų praktika gana paliudija apie jo tinkumą.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS

— pas — Jona Kulboka SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI. 74 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Tel. 2334 Greenpoint. PUKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS — pas PETRA A. DRAUGELI. Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvėpanti cigarai, ir puikus užkandžiai.

NAUDOKITES ISZ GEROS PROGOS!

(\$110,000,000 (šimtas dešimtis milijonų dolerių) paskirta dėl iškasimo kanalo, kurs bus dšimts mylių ilgio ir penkios pločio, ir trauks visų East New Yorko pakraščių, kurs vadinasi Jamaica Bay, tarp Rockaway ir East New York, bus tai didžiausia priplauka (portas) kariškiems ir tavoriniams Suvienytų Valstijų ir visų viešpatysčių laivams.

SKAITYK O ZINOSI VISKA. Jagu neturi mano katalogą rašyk šendien o apturėsi gerusių armonikų, skripkų klarnetų, trūbi, koncertinių ir daugybę kitokių muzikalių instrumentų.

Dr. Albertas Kauffman Gydotojas iš seno krajaus. Specialistas nuo visokių ligų. Gydo net labiausiai užsisėjęsias vyrų, moterų ir kukdikių ligas.

Dr. Albertas Kauffman Gydotojas iš seno krajaus. Specialistas nuo visokių ligų.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka. Advokatas ir Notary Public. Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre Pa., kasdien.

Panėdėliais ir Ketv. nuo 6 iki 7 vak. Užsiuru provomis Wilkes-Barre ir Serantone ir teipgi pas skvairas, pa liudyjimus (doviernastis) išrupinu Rosijoje ir Lietuvo.

KATALOGAS DYKAI! Kas Nusipirks Naują juokingų dainų Knygelę dainų Vainikišis kurios prekė 15 cent. tam Prisiųsime Katalogą Dykai.

Farmos! Pirkite žemę didžiausioje Amerikos Lietuvių Farmerių Kolonijoje, kur jau yra pirke 58 lietuviai farmas.

Jonas S. Lopatto Attorney and Counselor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pensylvanijos Universitetą), užsiima varymu provy visuose teismuose.

A. ŽUKAUCKAS, 80 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Kriaučiška Dirbtuvė.

W. SŁOMINSKA, 679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL. Dwiems medaliais ant Kosciuszko Parodos už rupestingą, teisingą ir artistizską išdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt. Turtu už garbę apreiškinti gaudomems Kunigams ir gudotiniams, kad asz dirbu visame angscziaus pamintus daigams Pigiausei, Teingiausei Geriausei, nes per 30 metų žiurdama išdirbimais įgijau geriausę praktikę ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrika.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERČALMO, REUMATIZMO, STRENŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

„Lenkiškai—Lietuviški“ vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydyti ir Tavę!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir giioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti

Delto jeigu trokšti tikros gydotojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, išskiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atskamo laišku, o niekuomet ne sigailėsi.

Albertas G. Groblewskis Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Nik. P. Zelwis LIETUVISZKAS GRABORIUS Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.

HOTELIS VIN. DAJNIO 12 W. Main st. Plymouth, Pa. Užlaiko visokios arielkos, vyno, skanaus alužio, porterio ir kvėpenti cigarai.

P. V. ROVNIANEK & CO. Seniausias Lenkiškai-Slaviškas BANKINIS NAMAS. KANCELIARIJOS: 25 Ave. A., New York, N. Y. 612-614 Grant st., Pittsburg, Pa. 305 North Water st., Connelville, Pa.

PRITELIAI LIETUVIAI. 12 dideliu ir 12 mažų, H. B. ROSENSON, BROOKLYN, N. Y. Minkti habelbur, už 25 centų dovanai bonkų degtinės.

COPENHAGEN SNUFF TABAKAS — YRA MOKSLISZKU PERDIRBIU. ISZDIRBIMO VEIKME. Tabakas yra žolė ir kaip visos žolės turi bet perdirbtas žmogaus vartonei.

COPENHAGEN SNUFF TABAKAS — YRA MOKSLISZKU PERDIRBIU. ISZDIRBIMO VEIKME. Tabakas yra Tabaku moksliskai paruoštu žmonių vartonei. Kodėl tabako vartojai ima Copenhagen vieton kitokių čiulpimo Tabakų.

W. SŁOMINSKA, 679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL. KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.